

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Pohledávky a závazky - vyhodnocení splatnosti a postupy při opravných položkách

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Renata Hriňová**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milada DANDOVÁ**

Znojmo, 2014

Prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma *Pohledávky a závazky – vyhodnocení splatnosti a postup při opravných položkách* jsem vypracovala samostatně za pomoci odborné literatury, kterou jsem řádně označila a uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Praze dne 24. 04. 2014

.....
Renata HRIŇOVÁ

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala své vedoucí bakalářské práce Ing. Miladě Dandové za cenné připomínky a pomoc při zpracování uvedeného tématu.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Renata HRIŇOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Pohledávky a závazky - vyhodnocení splatnosti a postupy při opravných položkách
Název (v angličtině)	Receivables and payables - working out due dates and adjustable items procedures

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Vyhodnocení pohledávek a závazků z obchodních vztahů. Na základě zjištění vytvoření opravných položek a jejich zobrazení v účetnictví včetně daňového dopadu.

Postup práce:

1. Zpracování příslušných právních, účetních a daňových předpisů související s daným tématem bakalářské práce.
2. Teoretická část - seznámení a vyčlenění základních pojmů k danému tématu.
3. Postup při zaúčtování pohledávek a závazků, vytvoření výše opravné položky v souladu s právními předpisy včetně daňového dopadu na HV.
4. Srovnání současného stavu v účetní jednotce a navrnutí možného řešení.

Metody: Deskripce, Analýza, Komparace

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2013*. 20.vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 224 s. ISBN 978-80-247-4633-3.
2. KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7.
3. PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9.
4. PILÁTOVÁ, Jana; RICHTER, Jaroslav. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi*. 2.vyd. Olomouc: Nakladatelství Anag, 2011. 120 s. ISBN 978-80-7263-678-5.
5. ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl*. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2014

Renata HRIŇOVÁ
student

Ing. Milada DANDOVÁ
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ CSc.
garant studijního oboru

prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zpracována na základě teoretický poznatků, které byly nejprve definovány a interpretovány. Tyto poznatky byly srovnány s praktickou částí, která se především zaměřila na opravné položky daného podniku. Tyto položky tvoří významnou část v účetnictví a jejich správné použití nám snižuje daňový základ za určitých podmínek, které jsou přesně definovány v zákonu o rezervách a ZDP.

Klíčová slova pro tuto práci jsou: pohledávky, závazky, opravné položky daňové, nedaňové.

ABSTRACT

The bachelor thesis is based on theoretical knowledge which was first defined and interpreted. This knowledge was related to the practical part which focuses primarily on adjusting items of a particular company. These items constitute a significant part in accounting and using them correctly decreases our tax base under certain conditions as defined precisely in the law on reserves and income tax law.

Key words: receivables, payables, adjusting items taxable and non-taxable.

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	10
2.1	<i>Cíl práce</i>	10
2.2	<i>Metodika práce</i>	10
3	TEORETICKÁ ČÁST	11
3.1	Právní úprava	11
3.1.1	<i>Shrnutí</i>	11
3.2	Vymezení pojmu „Pohledávka“	12
3.2.1	<i>Shrnutí</i>	12
3.3	Členění pohledávek	13
3.3.1	<i>Pohledávky z obchodních vztahů</i>	14
3.3.2	<i>Pohledávky za eskontované cenné papíry</i>	15
3.3.3	<i>Poskytnuté provozní zálohy</i>	16
3.3.4	<i>Ostatní pohledávky</i>	16
3.3.5	<i>Příjmy příštích období</i>	17
3.3.6	<i>Dohadné položky</i>	17
3.3.7	<i>Shrnutí</i>	18
3.4	Ocenění pohledávek	18
3.4.1	<i>Shrnutí</i>	19
3.5	Inventarizace pohledávek	19
3.5.1	<i>Shrnutí</i>	19
3.6	Vymezení pojmů „ZÁVAZEK“	19
3.6.1	<i>Shrnutí</i>	20
3.7	Členění závazků	21
3.7.1	<i>Závazky (krátkodobé)</i>	23
3.7.2	<i>Zúčtování se zaměstnanci a institucemi</i>	23
3.7.3	<i>Zaiúčtování daní a dotací</i>	23
3.7.4	<i>Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva</i>	23
3.7.5	<i>Jiné pohledávky a závazky</i>	23
3.7.6	<i>Přechodné účty aktivní a pasivní</i>	23
3.7.7	<i>Dlouhodobé bankovní úvěry</i>	24
3.7.8	<i>Shrnutí</i>	24
3.8	Opravné položky k pohledávkám	24
3.8.1	<i>Opravné položky k nevýznamným pohledávkám</i>	25

3.8.2	<i>Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám</i>	25
3.8.3	<i>Opravné položky k pohledávkám za dlužníkem v insolvenčním řízení</i>	27
3.8.4	<i>Opravné položky v cizí měně</i>	28
3.8.5	<i>Odpisy pohledávek</i>	28
3.8.6	<i>Odpis pohledávky – podrozvahový účet</i>	29
3.8.7	<i>Inventarizace opravných položek k pohledávkám</i>	29
3.8.8	<i>Shrnutí</i>	30
4	Praktická část	31
4.1	Základní informace o společnosti XY	31
4.2	Vznik a evidence pohledávek	32
4.3	Pohledávky v rozvaze	34
4.4	Pohledávky po splatnosti	35
4.4.1	<i>Rozbor pohledávek a grafické vyjádření</i>	36
4.4.2	<i>Vymáhání pohledávek po splatnosti</i>	38
4.4.3	<i>Tvorba opravných položek zákonných a účetních</i>	42
4.4.4	<i>Přehled opravných položek v rozvaze</i>	44
4.5	Odpisy pohledávek	46
4.6	Závazky	47
4.6.1	<i>Závazky obecně</i>	47
4.6.2	<i>Závazky z obchodních vztahů</i>	47
4.7	Zápočty závazků a pohledávek	52
4.7.1	<i>Účtování zápočtů přijatých</i>	52
4.7.2	<i>Účtování zápočtů vydaných</i>	52
4.8	Inventarizace pohledávek a závazků	53
5	Závěr	54
6	Seznam použité literatury	56

1 ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce jsou „Pohledávky a závazky – vyhodnocení splatnosti a postup při opravných položkách. Každý podnikatelský subjekt vykazuje ve svém účetnictví jak pohledávky, tak i závazky, ať už se jedná o výrobu nebo službu. Na jedné straně účetní jednotce vzniká závazek něco někomu uhradit nebo poskytnout a na druhou stranu sama něco poskytuje, vyrábí a prodává.

Tyto dvě základny tvoří rovnováhu v účetnictví. Na straně aktiv se nachází pohledávky a na straně pasiv závazky. Suma aktiv se rovná sumě pasiv.

Na jedné straně je účetní jednotka dlužníkem a na straně druhé věřitelem.

V případě, kdy odběratel neposkytne plnění za služby nebo zboží v předem stanovené lhůtě, které si od dodavatele odebral, začíná účetní jednotka takovou pohledávku nazývat pohledávkou po splatnosti. Nyní se odběratel stává dlužníkem.

Účetní jednotce, ale v tomto momentu nastává i další problém, a to sice ten, že prodané služby nebo zboží jí vstupují do výnosu a ty jsou daňovým základem. Z nehrazené pohledávky v konečném důsledku zaplatí daň. Tento stav je pro účetní jednotku velmi obtížný, neboť i přes na první pohled dobrou kondici se může daný subjekt ocitnout v likviditě díky nedostatečnému krytí svých závazků.

Zde zákon nabízí možnost takový dopad zmírnit, a sice tím, že účetní jednotka za určitých podmínek může snížit daňový základ takzvanou opravnou položkou.

V této práci budou použity zákony, které tvorbu opravných položek ovlivňují a přesně definují postup její tvorby a rozpuštění, zachycují postup účtování a odpisování.

Praktická část ukáže realitu evidování pohledávek, závazků a postupy při tvorbě opravné položky v účetní jednotce, která se řídí jak mezinárodními účetními standardy, tak českými účetními standardy.

V závěru práce bude objasněno, zda daná účetní jednotka uplatňuje všechny dostupné nástroje k optimalizaci svých pohledávek po splatnosti.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je vysvětlení základních pojmů, které se v této práci objevují.

Bylo nutno nastudovat zákony, které přesně vymezují podmínky, za kterých je možno uplatňovat snižování daňového základu, tyto podmínky nelze přehlížet ani měnit. Při nedodržování hlavních zásad by byly porušeny zákony o účetnictví, rezervách a daňové zákony.

Hlavním cílem je srovnat praktickou část v mezinárodním podniku, který vytváří opravné položky v rámci českých zákonů, ale i podle mezinárodních účetních standardů. Po zjištění současného stavu a způsobů tvoření opravných položek zaujmout stanovisko, zda ve vnitropodnikové směrnici, která je závazná pro podnik, je věrně a pravdivě zachycený pohled na pohledávky, závazky a opravné položky. V případě zjištění nedostatků navrhnout doplnění a upřesnění pravidel, které by byly přínosem pro podnik.

2.2 Metodika práce

Tato práce je rozdělená do dvou částí, teoretická část je zaměřená na vysvětlení základních pojmů souvisejících s tématem bakalářské práce, právních úprav a vyhlášek, které jsou základním pilířem pro zúčtování všech účetních transakcí a podle kterých je nutno postupovat. V této části bylo nutné nejprve nastudovat odbornou literaturu, seznámit se se souvisejícími zákony a odbornými články z internetových zdrojů.

Praktická část je zaměřená na seznámení se podklady daného podniku, analýzou poskytnutých dat a s nastudováním postupu při účtování a vytváření opravných položek k pohledávkám dle vnitřních předpisů daného podniku.

Na závěr budou data shrnuta do celku a za pomoci teoretických poznatků vyhodnocen současný stav, v případě možností navrhnout doplňující postup.

3 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část objasní právní úpravu, která je nedílnou součástí při zúčtování všech účetních transakcí.

3.1 Právní úprava

Pohledávky, závazky a opravné položky k pohledávkám jsou upraveny níže uvedenými předpisy a vyhláškami.

a) ZÁKONY:

Zákon č. 563 / 1991 Sb., o účetnictví, v plném znění

Zákon č. 586 / 1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 593 / 1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

b) VYHLÁŠKA:

Vyhláška č. 500 / 2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563 / 1991 Sb., zákona o účetnictví

c) ČESKÉ ÚČETNÍ STANDARDY:

Český účetní standard č. 005 – opravné položky

Český účetní standard č. 006 – kurzové rozdíly

Český účetní standard č. 010 – zvláštní operace s pohledávkami

Český účetní standard č. 017 – zúčtovací vztahy

d) SMĚRNÁ ÚČTOVÁ OSNOVA

3.1.1 Shrnutí

Zákony, vyhlášky a účetní standardy přesně definují podmínky a postupy, které je nutno při účtování dodržet. V případně nejasností přesně vymezují postup účtování. V praktické části jsou nezbytné jak z hlediska účetního, tak daňového.

3.2 Vymezení pojmu „Pohledávka“

„POHLEDÁVKA – právo jedné účetní jednotky (věřitele) na plnění určitého závazku (dluhu) druhou osobou (dlužníkem). Pohledávky vznikají při prodeji výrobků, zboží, prací a služeb obchodním partnerům (odběratelům) v případě, že mezi poskytnutím výkonu a úhradou za něj je časový odstup. Výkon je odběrateli fakturován. Odběratel ve lhůtě splatnosti provede úhradu, čímž pohledávka zaniká“.¹

Vztahy mezi věřitelem a dlužníkem upravuje v současné době Obchodní zákoník. Od roku 2014 Obchodní zákoník zaniká a nahrazuje ho Nový občanský zákoník.

Pohledávky musí být řádně evidované v knize vydaných faktur se všemi identifikačními údaji: číslo faktury, název odběratele (dlužníka), částka k úhradě, datum uskutečnění zdanitelného plnění, datum vystavení faktury, datum splatnosti, způsob úhrady faktury, v jaké výši byla pohledávka uhrazená a jakým dokladem.²

Pohledávky mohou vznikat také v cizí měně. Účetní jednotka má v takovém případě povinnost pohledávku v cizí měně přepočíst kurzem ČNB a to buď:

denním kurzem – platný v den uskutečnění účetního případu, nebo

pevným kurzem – kurz stanovený k určitému datu (měsíc, čtvrtletí, pololetí, rok).

Kurzové rozdíly – závazek nebo pohledávka - jsou v den úhrady přepočítány aktuálním kurzem a vzniklé kurzové rozdíly zaúčtujeme na účty – **Kurzová ztráta – 563, Kurzový zisk - 663**. Kurzové rozdíly jsou daňově uznatelným nákladem.³

Účetní jednotka je povinna přesně definovat ve vnitřních směrnících, jakým způsobem bude pohledávky přepočítávat a po celou dobu (účetní období) tento způsob dodržovat.

3.2.1 Shrnutí

Základní informace a náležitosti týkající se účtování pohledávek a jejich evidence. Využití těchto informací při každodenním účtování.

¹MUNZAR, Vladimír; ČUHLOVÁ, Jarmila. *Slovník základních pojmů z účetnictví*. 2. upravené vydání. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2006. 72 s. ISBN 80-7168-962-9. s. 45.

²RUBÁKOVÁ, Věra; ŠLÉZAROVÁ, Daniela. *Praktické účetnictví pro střední školy 2*. 1.vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2010. 120 s. ISBN 978-80-7402-057-52. s. 63.

³ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl*. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6. s. 107 – 108.

3.3 Členění pohledávek

Pohledávky se nacházejí na straně aktiv ve 3. účtové třídě. Jedná se o pohledávky krátkodobé a dlouhodobé.

Pohledávky rozdělené do účtových skupin:

„Účtová skupina 31 – Pohledávky (krátkodobé a dlouhodobé)

311 – Pohledávky z obchodních vztahů – Odběratelé

313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry

314 – Poskytnuté zálohy – dlouhodobé a krátkodobé

315 – Ostatní pohledávky

Účtová skupina 33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

335 - Pohledávky za zaměstnanci

Účtová skupina 34 – Zúčtování daní a dotací

– vykazuje se jako pohledávka nebo závazek podle toho, na které straně je zůstatek

341 – Daň z příjmů

342 – Ostatní přímé daně

343 – Daň z přidané hodnoty

345 – Ostatní daně a poplatky

Účtová skupina 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva

351 – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba

352 – Pohledávky – podstatný vliv

352 – Pohledávky za upsaný základní kapitál

354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty

355 – Ostatní pohledávky za společníky a členy družstva

358 – Pohledávky za účastníky sdružení

Účtová skupina 37 – Jiné pohledávky a závazky

371 – Pohledávky z prodeje podniku

373 – Pohledávky a závazky z pevných termínových operací

374 – Pohledávky z nájmu

375 – Pohledávky z emitovaných dluhopisů

378 – Jiné pohledávky

Účtová skupina 38 – Přejídné účty aktiv a pasiv

– zde jsou uvedeny jenom účty, na kterých by mohla vzniknout pohledávka

385 – Příjmy příštích období

388 – Dohadné účty aktivní

Účtová skupina 39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

391 – Opravná položka k pohledávkám.⁴

3.3.1 Pohledávky z obchodních vztahů

Pohledávky z obchodních vztahů se vyskytují nejčastěji. V této skupině účtů se účtují krátkodobé i dlouhodobé pohledávky za odběratelem. Krátkodobé pohledávky mají dobu splatnosti kratší než jeden rok. Naopak dlouhodobé pohledávky mají dobu splatnosti delší než jeden rok. Účetní jednotky mívají více odběratelů a obchodují i se zahraničím, musí nějakým způsobem rozlišit tyto partnery a rovněž zda se jedná o pohledávku krátkodobou, nebo dlouhodobou. K rozlišení účtů se používá analytická evidence.

Příklad analytické evidence

311.01 – odběratel – tuzemsko

311.02 – odběratel – zahraničí

K pohledávkám je nutno přiřadit správné výnosové účty z účtové třídy 6, které mají dopad na základ daně. Špatně přiřazený účet se proto považuje za hrubou chybu.

Nejčastěji se jedná o tyto účty:

601 – Tržby za vlastní výrobek

602 – Tržby z prodeje služeb

604 – Tržby za zboží

641 – Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a hmotného majetku

642 – Tržby z prodeje materiálu

661 – Tržby z prodeje cenných papírů a podílů⁵

⁴ PROCHÁZKOVÁ, Dagmar; VLACH, Pavel. *Vzorový účtový rozvrh, rozvaha a výsledovka 2013. sv. ÚZ 934*. Ostrava: Sagit, 2013. 48 s. ISBN 978-80-7208-958-1. s. 9 - 11.

⁵ PILÁTOVÁ, Jana; RICHTER, Jaroslav. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi*. 2.vyd. Olomouc: Nakladatelství Anag, 2011. 120 s. ISBN 978-80-7263-678-5. s. 49.

V tabulce č. 1 je postup účtování pohledávky, DPH a přiřazení výnosového účtu.

Tabulka č. 1 - Pohledávky z obchodního vztahu

operace	Částka v Kč	MD	Dal
Pohledávka - VF	30 000	311.01	
Zboží bez DPH	24 795		604.01
21% DPH	5 205		343.01

Zdroj: [vlastní zpracování]

3.3.2 Pohledávky za eskontované cenné papíry

Odběratel může účetní jednotce za zboží poskytnout směnku – krátkodobý cenný papír. Pokud účetní jednotka potřebuje rychle získat peněžní prostředky za směnku před datem splatnosti, může nabídnout směnku bance, která poskytne tzv. eskontní úvěr na základě posouzení bonity klienta. Účetní jednotka tak získá finanční platbu a bance eskontní úvěr uhradí odběratel. Banka po úhradě eskontního úvěru zašle účetní jednotce avízo s informací o úhradě pohledávky od dlužníka – odběratele.⁶ Postup účtování je zachycen v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – Účtování eskontu směnky

číslo oper.	operace	Částka v Kč	MD	Dal
1.	Pohledávka - VF za zboží bez DPH	100 000		604
	DPH 21 %	21 000		343
	Vydaná faktura - celkem	121 000	311	
2.	Úhrada VF - směnkou	121 000	256	311
3.	Směnka k eskontu v bance	121 000		256
	Úrok - výnos za období	9 000		662
	Celkem hodnota směnky	130 000	313	
4.	VBÚ - banka- eskontní úvěr	124 000	221	
	Diskont	6 000	562	
	Celková hodnota směnky	130 000		232
5.	Avízo o úhradě směnky	130 000	232	313

Zdroj: [vlastní zpracování - údaje převzaty z RUBÁKOVÁ, Věra; ŠLÉZAROVÁ, Daniela. *Praktické účetnictví 2*. 2010. s. 61]

⁶ SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2013*. 20.vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 224 s. ISBN 978-80-247-4633-3. s. 86.

3.3.3 Poskytnuté provozní zálohy

Zálohy rovněž patří do účtové skupiny 3 a v obchodních vztazích jsou velmi časté. Zálohy bývají poskytovány na nákup dlouhodobého majetku (nehmotného, hmotného, finančního), na pořízení zboží, pořízení materiálu a zaplacené zálohy za služby (voda, plyn, elektřina). Dále se zálohy poskytují zaměstnancům, zálohy vyplacené společníkům, zálohy poskytnuté našim dodavatelům, které jsou evidované jako pohledávky atd.

U záloh je nutno rozlišovat, zda je povinnost účtovat o DPH, nebo ne.⁷ Upravuje je zákon o DPH (§21, odst. 1). Příklad zaúčtování záloh v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Účtování poskytnuté zálohy u PLÁTCE DPH

operace	Částka v Kč	MD	Dal
Poskytnuté zálohy	10 000	314	
DPH – 21 %	2 100	343	
Banka - zaplacení zálohy	12 100		221
Ostatní služby	30 000	518	
DPH – 21 %	6 300	343	
Zaúčtování zálohy bez DPH	-10 000	314	
DPH – 21 %	-2 100	343	
Celkem	24 200		321
VBÚ - úhrada zbývající částky	24 200	321	221

Zdroj: [vlastní zpracování - údaje převzaty z RUBÁKOVÁ, Věra; ŠLÉZAROVÁ, Daniela. Praktické účetnictví 2. 2010. s. 66]

3.3.4 Ostatní pohledávky

Na účtu 315 – Ostatní pohledávky jsou zachyceny pohledávky z obchodního styku vzniklé na základě reklamace, záruční opravy a další pohledávky, pro které nelze využít jiné účty pohledávek.⁸

⁷ PILÁTOVÁ, Jana; RICHTER, Jaroslav. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi*. 2.vyd. Olomouc: Nakladatelství Anag, 2011. 120 s. ISBN 978-80-7263-678-5.

⁸ RUBÁKOVÁ, Věra; ŠLÉZAROVÁ, Daniela. *Praktické účetnictví pro střední školy 2*. 1.vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2010. 120 s. ISBN 978-80-7402-057-52.

3.3.5 Příjmy příštích období

„Účtuje se zde o částkách, které nebyly ke dni uzavírání účetních knih přijaty, ale věcně i časově souvisí s výnosy běžného období a nejsou zaúčtovány přímo na účtech pohledávek. Jedná se zejména o výnosové provize, provedené a odebrané dosud nevyúčtované práce a služby pojišťovnou přiznané, ale dosud neuhrazené pojistné apod.“⁹

Postup účtování je zachycený v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Příjmy příštích období

operace	Částka v Kč	MD	Dal
Výnos z nájemného v roce 2013/ 11-12	10 000	385	602
Přijaté nájemné v roce 2014 na BV	50 000	221	385
Výnos z nájemného v roce 2014/ 8 měsíců	40 000	385	602

Zdroj: [vlastní zpracování]

3.3.6 Dohadné položky

„Dohadné účty aktivní obsahují částky pohledávek stanovené podle smluv, které nejsou doloženy veškerými potřebnými doklady, a tedy není známa jejich přesná výše.

Dohadné účty pasivní obsahují částky závazků stanovené podle smluv, které nejsou doloženy veškerými potřebnými doklady, a tedy není známa jejich přesná výše.“¹⁰

Účet **388 – Dohadné účty aktivní** – účtují se zde položky, které nelze vyúčtovat jako klasické pohledávky, jako je např. vyúčtování pojistné události, kdy nebylo poskytnuto plnění a pojišťovna nepotvrdila výši náhrady do data uzavírání účetních knih.¹¹

Pro lepší znázornění a pochopení dané problematiky je v tabulce č. 5 uvedený postup účtování.

⁹ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl*. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6. s. 170.

¹⁰ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. s. 45.

¹¹ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost II díl*. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6. s. 171.

Účetní jednotka musí mít stanoven ve vnitřních směrnících postup při časovém rozlišení nákladů a výnosů a nesmí je každý rok měnit.

Tabulka č. 5 – Dohadné položky aktivní

operace	Částka v Kč	MD	Dal
Dohadná pohledávka - pojišťovna (31. 12. 13)	100 000	388	648
přiznaná náhrada - pojišťovna 2014			
předpis náhrady	75 000	378	388
zrušení dohadné pohledávky - zůstatek	25 000	548	388
VBÚ - úhrada z pojišťovny	75 000	221	378

Zdroj: [vlastní zpracování - údaje převzaty z: ŠTOHL, Pavel. Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl. 2011. s. 171]

3.3.7 Shrnutí

V této kapitole jsou uvedeny pohledávky, které mají komplikovanější účtování s více faktory, a tudíž je nutné věnovat zvýšenou pozornost těmto operacím. V tabulkách jsou uvedeny příklady pro lepší pochopení účetních operací a upozornění na různá specifika jednotlivých pohledávek.

V praxi se každá účetní jednotka běžně setkává s těmito uvedenými příklady, proto osvojení těchto operací je nezbytně nutné.

3.4 Ocenění pohledávek

Pohledávky se oceňují: **pořizovací cenou, jmenovitou hodnotou, reálnou hodnotou.**

- **Pořizovací ceny** – pohledávka nabytá za úplaty nebo vkladem. Cena se skládá z ceny pořízení a vedlejších nákladů vynaložených na pořízení, např. náklady na znalce, provize, přeprava.
- **Jmenovitou hodnotou** – hodnota pohledávky v době vzniku – pořízení.
- **Reálnou hodnotou** – jedná se o tržní cenu, která vyjadřuje hodnotu k okamžiku ocenění. Pokud hodnota není známa, musí se nechat odhadnout znalcem. Reálná hodnota se používá pro ocenění k rozvahovému dni, ale také ke dni prodeji pohledávky.¹²

¹² *Zákon o účetnictví: 2014 : redakční uzávěrka 11. 11. 2013.* Ostrava: Sagit, 2013. 48 s. ÚZ: 990. ISBN 978-80-7488-016-2. s. 18 – 19.

3.4.1 Shrnutí

Oceněním se vyjadřuje hodnota pohledávky podle způsobu nabytí pohledávky. Účetní jednotka je povinna zaznamenat hodnotu ocenění ve svém účetnictví.

3.5 Inventarizace pohledávek

Inventarizace pohledávek se provádí na konci účetního období dokladovou inventurou, tzn. porovnáním účetního stavu se stavem skutečným. Na konci účetního období se udělá soupis všech pohledávek, které se nechají ověřit u odběratelů, tzv. konfirmaci. Odběratel potvrdí existenci pohledávky.

Na základě zjištění se sepíše inventurní zápis. Existence pohledávek musí být řádně zdokumentována, např. potvrzený dodací list, podpisy odpovědné osoby atd.

Zjištění skutečného stavu pohledávek je také důležité z pohledu vytvoření opravných položek. Opravnou položku lze tvořit jen k pohledávce, která má všechny náležitosti a je prokazatelná.

3.5.1 Shrnutí

Inventarizací účetní jednotka kontroluje, zda údaje v účetnictví odpovídají skutečnému stavu majetku a závazkům. V případě zjištění rozdílů je nutné tyto rozdíly zaúčtovat.

Inventarizace je pro každou účetní jednotku povinná.

3.6 Vymezení pojmů „ZÁVAZEK“

„ZÁVAZEK – povinnost jedné osoby (dlužníka) plnit určitou pohledávku vůči osobě druhé (věřiteli). Závazky vznikají nejčastěji ze smluv a z jiných právních úkonů. Při hospodářské činnosti podnikatelského subjektu vznikají dluhy nejčastěji vůči:

- dodavatelům při nákupu výkonů na fakturu, kdy dochází k časovému nesouladu mezi poskytnutím výkonů a jejich úhradou, tj. z titulu obchodních závazků,
- peněžním ústavům za poskytnuté bankovní úvěry,
- vlastním zaměstnancům za dlužné mzdy,
- institucím sociálního a zdravotního pojištění za dlužné pojistné,

- finančnímu orgánu za dlužné daně (při dovozu zboží ze zemí mimo Evropské společenství vůči celnímu orgánu).

Dluhy (závazky) jsou evidovány v účetnictví jako cizí zdroje majetku a v rozvaze se uvádějí v pasivech.¹³

Stejně jako pohledávky i závazky se dělí na:

- krátkodobé - se splatností do jednoho roku,
- dlouhodobé - se splatností delší jak jeden rok,
- tuzemské,
- zahraniční.

Závazky v cizí měně se rovněž se musí přecenit kurzem ČNB jako pohledávky podle §24 odst. 2 písm. a) b) ZoÚ.

Přijaté faktury evidujeme v knize přijatých faktur, kde opět uvádíme základní informace, jako je: číslo faktury, dodavatel, celkovou částku k úhradě, datum uskutečnění zdanitelného plnění, datum, kdy faktura došla do účetní jednotky, datum splatnosti, způsob zaplacení úhrady.¹⁴

Závazky se s pohledávkami nesmí vzájemně započítávat - vyrovnávat. Jedině v případě, že daný subjekt má zároveň i pohledávku u stejné účetní jednotky. Jedná se o takzvaný „zápočet“.¹⁵

3.6.1 Shrnutí

Základní pojmy, které definují závazek a jejich rozdělení. Závazek je určitá povinnost účetní jednotky, proto účtování vyžaduje přesné a správné zachycení v účetních knihách. Závazek je považovaný za cizí zdroj, dluh. Jeho správná evidence v knize přijatých faktur je nezbytně nutná.

¹³ MUNZAR, Vladimír; ČUHLOVÁ, Jarmila. *Slovník základních pojmů z účetnictví*. 2. upravené vydání. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2006. 72 s. ISBN 80-7168-962-9. s. 17.

¹⁴ RUBÁKOVÁ, Věra; ŠLÉZAROVÁ, Daniela. *Praktické účetnictví pro střední školy*. 1. vyd.. Kralice na Hané: Computer Media, 2010. 120 s. ISBN 978-80-7402-057-52. s. 64

¹⁵ BAŘINOVÁ, Dagmar; VOZŇÁKOVÁ, Iveta. *Pohledávky: právně, daňově, účetně*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 136 s. ISBN 978-80-247-1816-3. s. 47 - 48.

3.7 Členění závazků

Závazky se nacházejí ve 3. účtové třídě – krátkodobé závazky, a 4. účtové třídě – dlouhodobé závazky na straně pasiv.

Rozdělení do účtových skupin:

„Účtová skupina 32 – Závazky (krátkodobé)

321 – Závazky z obchodních vztahů - Dodavatelé

322 – Směnky k úhradě

324 – Přijaté provozní zálohy

325 – Ostatní závazky

Účtová skupina 33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 – Zaměstnanci

333 – Ostatní závazky vůči zaměstnancům

336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Účtová skupina 34 – Zaúčtování daní a dotací

341 – Daň z příjmů

342 – Ostatní přímé daně

343 – Daně z přidané hodnoty

345 – Ostatní daně a poplatky

346 – Dotace ze státního rozpočtu

347 – Ostatní dotace

Účtová skupina 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva

361 – Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba

362 – Závazky – podstatný vliv

364 – Závazky ke společníkům při rozdělování zisku

365 – Ostatní závazky ke společníkům a členům družstva

366 – Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti

367 – Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

368 – Závazky k účastníkům sdružení

Účtová skupina 37 – Jiné pohledávky a závazky

372 – Závazky z koupě podniku

373 – Pohledávky a závazky z pevných termínových operací

379 – Jiné závazky

Účtová skupina 38 – Přejídné účty aktiv a pasiv

– zde uvádím jenom účty, na kterých by mohl vzniknout závazek

383 – Výdaje příštích období

389 – Dohadné účty pasivní

**Účtová skupina 42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
a převedené výsledky hospodaření**

421 – Základní rezervní fond

422 – Nedělitelný fond

423 – Statutární fond

426 – Jiný výsledek hospodaření minulých let

427 – Ostatní fondy

428 – Nerozdělitelný zisk minulých let

429 – Neuhrazená ztráta minulých let

Účtová skupina 45 – Rezervy

451 – Rezervy podle zvláštních právních předpisů

453 – Rezervy na daň z příjmů

459 – Ostatní rezervy

Účtová skupina 46 – Dlouhodobé bankovní úvěry

461 – Bankovní úvěry

Účtová skupina 47 – Dlouhodobé závazky

471 – Dlouhodobé závazky – ovládaná nebo ovládající osoba

472 – Dlouhodobé závazky – podstatný vliv

473 – Emitované dluhopisy

474 – Závazky z pronájmu

475 – Dlouhodobé přijaté zálohy

478 – Dlouhodobé směnky k úhradě

479 – Jiné dlouhodobé závazky ¹⁶

¹⁶ PROCHÁZKOVÁ, Dagmar; VLACH, Pavel. *Vzorový účtový rozvrh, rozvaha a výsledovka 2013. sv. ÚZ 934*. Ostrava: Sagit, 2013. 48 s. ISBN 978-80-7208-958-1. s. 9-12.

3.7.1 Závazky (krátkodobé)

Do této skupiny patří závazky vůči dodavatelům – přijaté faktury za vše, co účetní jednotka pořídila včetně služeb. Dále zde účtujeme o přijatých zálohách od odběratelů před splněním závazků, směnkách k úhradě pouze z pohledu dlužníka a směnečným závazku kratším než jeden rok, ostatní závazcích, např. reklamace.

3.7.2 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

Účetní jednotce vzniká na základě pracovněprávního vztahu řada závazků vůči zaměstnancům a institucím sociálního a zdravotního pojištění. Tyto vztahy jsou zachycené v účtové skupině 33.¹⁷

3.7.3 Zaúčtování daní a dotací

Skupina 34 zachycuje zúčtovací vztahy k finančnímu orgánu z daňových povinností účetní jednotky. ÚJ vyplývá daňová povinnost podle Zákonu o daních. Na účtech jsou také zachycené účty pro dotace. „Dotace jsou nenávratně poskytnuté peněžní prostředky – ze státního rozpočtu (účet 346) nebo z obecních a městských rozpočtů (účet 347).“¹⁸

3.7.4 Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva

Účtuje se zde krátkodobý závazek ke společníkům ve výši jejich podílů na zisku společnosti nebo družstva, půjčky a úvěr od společníků obchodní společnosti, závazky ke společníkům ze závislé činnosti včetně sociálního zabezpečení.

3.7.5 Jiné pohledávky a závazky

Účtování jiných pohledávek a závazků, pro které není vymezen jiný účet

3.7.6 Přejícné účty aktivní a pasivní

Zde jsou uvedeny účty na, kterých by mohly vzniknout závazky.

¹⁷ SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojný účetnictví 2013*. 20.vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 224 s. ISBN 978-80-247-4633-3. s. 90 – 91.

¹⁸ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl*. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6. s. 134.

Jedná se o účet 383 – výdaje příštích období, na kterém se zachycují náklady, které už vznikly, ale výdaje se ještě neuskutečnily.

„Lze na nich účtovat pouze částky, u nichž víme, že budou v budoucnu vynaloženy (placeny) na příslušný účel a v určité výši (podle smlouvy apod.).“¹⁹

Dohadné účty pasivní - 389 - tyto účty zachycují materiál, zboží nebo služby, které byly dodány, ale nebyla vystavena faktura s částkou k úhradě. Částka se odhadne podle obvyklé ceny dodání a na základě této částky se zaúčtuje. Po obdržení faktury se dohadná položka rozpustí a zaúčtuje na dodavatele.²⁰

3.7.7 Dlouhodobé bankovní úvěry

Patří sem dlouhodobé bankovní úvěry. Doba splatnosti delší než jeden rok.

3.7.8 Shrnutí

V kapitole členění závazků jsou uvedeny všechny skupiny závazků, na které se podle účtového rozvrhu účtuje.

V podkapitolách jsou uvedeny charakteristiky jednotlivých skupin, které vystihují účel účtování a jejich využití v účetní jednotce.

3.8 Opravné položky k pohledávkám

Opravná položka k pohledávkám se vytváří z důvodu zásad opatrnosti. Tuto zásadu je nutno respektovat ze zákona o účetnictví.

Hodnota pohledávky, i když není uhrazená, vstupuje do výnosu a tím ovlivňuje základ daně. Přestože pohledávka není uhrazená, účetní jednotka může vykazovat vyšší výnos, i když může mít problémy s likviditou.²¹

„Pohledávky po lhůtě splatnosti se znehodnocují stoupajícím rizikem z hlediska inkasa a mohou se přeměnit na pohledávky nedobytné. Kdyby byly pohledávky po lhůtě splatnosti

¹⁹ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6. str. 168.*

²⁰ SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2013. 20.vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 224 s. ISBN 978-80-247-4633-3. s. 128.*

²¹ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. s. 30.*

ponechány v účetnictví v původních nominálních hodnotách, účetní závěrka by neposkytovala věrný obraz o finanční situaci podniku.²²

Z tohoto důvodu je možno vytvořit opravnou položku, která nám sníží základ daně, pokud se jedná o daňově účinnou opravnou položku. Účetnictví zná i daňově neúčinnou opravnou položku, kterou lze odepisovat podle reálné míry nedobytnosti.

Opravnou položku k pohledávkám najdeme na účtu 391 – účtové skupiny 39. Na tomto účtu se opravná pohledávka tvoří i rozpouští. Při tvorbě opravné položky účtujeme náklad na stranu MD a tvorbu na stranu DAL. Rozpuštění položky zaúčtujeme na stranu MD a na stranu výnosů DAL.²³

3.8.1 Opravné položky k nevýznamným pohledávkám

Podle Zákona o rezervách § 8 c) může být vytvořená opravná položka k pohledávkám a následně odpis pohledávky, pokud za nevýznamnou pohledávku považujeme:

- „rozvahová hodnota pohledávky bez příslušenství v okamžiku jejího vzniku nepřesáhla částku 30.000,- Kč,
- od konce sjednané lhůty splatnosti pohledávky uplynulo nejméně 12 měsíců
- celková hodnota pohledávek bez příslušenství vzniklých vůči témuž dlužníkovi, u nichž uplatňuje postup podle tohoto ustavení, nepřesáhne za období, za které se podává daňové přiznání, částku 30.000,- Kč.“²⁴

Pokud jsou splněny uvedené podmínky, lze vytvořit opravnou položku k pohledávce do výše 100 % její neuhrazené rozvahové hodnoty bez příslušenství.

3.8.2 Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám

Zákon o rezervách § 8 a) umožňuje vytvořit opravné položky k pohledávkám, jejichž rozvahová hodnota v okamžiku vzniku nepřesáhla částku 200.000,- Kč a od konce splatnosti pohledávky uplynulo více než 6 měsíců.²⁵

²² ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl. 12.vyd.* Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6. str. 136.

²³ KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady.* 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7. s. 110.

²⁴ *Daňové zákony: Úplné znění platné v roce 2013.* Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2013.176 s. ISBN 978-80-89364-41-1. s. 72.

²⁵ *Daňové zákony: Úplné znění platné v roce 2013.* Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2013.176 s. ISBN 978-80-89364-41-1. s. 72.

Tabulka č. 6 – Tvorba opravné položky

více než	maximální výše tvorby opravných položek
6 měsíců	20 % z hodnoty pohledávky

Zdroj: [PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012. s. 114]

Vyšší opravnou položku, než je uvedeno v tabulce č. 6., lze udělat jen v případě, bylo-li ohledně těchto pohledávek zahájeno rozhodčí řízení podle zvláštního právního předpisu, soudního řízení nebo podle správního řízení a od konce splatnosti pohledávky uplynulo více než 12 měsíců.²⁶ V tabulce č. 7 je uvedeno, v jakých procentech je možno tvořit opravou položku k pohledávkám, které jsou po splatnosti.

Tabulka č. 7 – Tvorba opravné položky

více než	maximální výše tvorby opravných položek
12 měsíců	33 % z hodnoty pohledávky
18 měsíců	50 %
24 měsíců	66 %
30 měsíců	80 %
36 měsíců	100 %

Zdroj: [PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012. s. 114.]

Pokud je hodnota pohledávky vyšší než 200.000,- Kč je možno tvořit opravnou položku jen v případě, kdy u těchto pohledávek bude zahájeno soudní, rozhodčí nebo správní řízení. Pokud tato podmínka nebude splněna, nelze vytvořit žádnou opravnou položku.²⁷ Opravná položka se nesmí také tvořit k pohledávce, která je promlčená. Takovou pohledávku nelze zvýhodnit v daňovém základu.

²⁶ *Daňové zákony: Úplné znění platné v roce 2013.* Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2013.176 s. ISBN 978-80-89364-41-1.

²⁷ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012.* 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. s. 114.

Pokud byla již vytvořená opravná položka k promlčené pohledávce, musí se zrušit.²⁸
Postup zaúčtování opravné položky po promlčení je uvedený v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8 – Účtování opravné položky po promlčení pohledávky

operace	Částka v Kč	MD	Dal
Stav účet 311	200 000	311	
Stav účet 391	40 000		391
Odpis pohledávky po promlčení	200 000	546	311
Zrušení opravné položky	40 000	391	558

daňově účinný náklad	0 Kč
záporný daňově účinný náklad	40 000 Kč
daňově neúčinný náklad	200 000 Kč

Zdroj: [PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. s. 116]

„Do daňově účinného nákladu lze uznat odpisy pohledávky ve výši vytvořené zákonné opravné položky. K promlčené pohledávce však již nemůže existovat zákonná opravná položka a není možné uplatnit daňové zvýhodnění.“²⁹

3.8.3 Opravné položky k pohledávkám za dlužníkem v insolvenčním řízení

Podmínkou tvorby až 100 % zákonné opravné položky je:

- Přihlášení pohledávky u soudu od zahájení insolvenčního řízení do konce lhůty stanovené rozhodnutím soudu o úpadku. Na pohledávky přihlášené po této lhůtě nelze vytvářet opravné zákonné položky.
- Vytvoření zákonné opravné položky jen v období, za které se podává daňové přiznání a pokud došlo v něm k přihlášení pohledávky k soudu.³⁰
- OP nelze tvořit podle zákona o rezervách § 2 odst. 2 a § 8 a) odst. 4 a-b).

²⁸ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. s. 115.

²⁹ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. s. 115-116.

³⁰ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. s. 117.

Opravné položky se ruší v návaznosti na výsledek insolvenčního řízení nebo v případě, že byla pohledávka popřena insolvenčním správcem, věřitelem nebo dlužníkem podle zvláštních předpisů a soud toto právo přiznal. Jestliže pominou důvody pro existenci opravné položky na základě rozhodnutí poplatníka, je možno opravnou položku snížit na úroveň, která by mohla být vytvořená podle § 8 a) zákona o rezervách.³¹

3.8.4 Opravné položky v cizí měně

Účetní jednotka má povinnost podle ZoÚ § 4 odst. 12 vést pohledávky v peněžních jednotkách v české měně. Z toho vyplývá, že i opravné položky v cizí měně musí být přepočteny na českou měnu. K tomuto účelu se zavádí analytický účet v cizí měně pro pohledávky, ale i pro opravné položky.³²

3.8.5 Odpisy pohledávek

Odpis pohledávky v účetnictví ovlivňuje ZDP, který přesně stanovuje, jaká pohledávka může být zahrnuta do daňového základu. Proto je vhodné respektovat daňový přístup a vytvořit analytické účty, na kterých budou zachyceny.³³ Účtování odpisu je v tabulce č. 9. Podmínky, kdy je odpis daňovým nákladem, přesně stanovuje ZDP § 24 odst. 2 písm. y).

Tabulka č. 9 – Odpis pohledávky

operace	Částka v Kč	MD	Dal
Odpis pohledávky			
a) jmenovitá hodnota	100 000		311
b) daňový odpis	20 000	546.1	
c) účetní odpis	80 000	546.2	
Rozpuštění opravných položek			
a) zákonných 20 %	20 000	391.1	558
b) účetních 80 %	80 000	391.2	559

Zdroj: [vlastní zpracování – údaje převzaty z: KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady. 2013. s. 110]

³¹ *Daňové zákony: Úplné znění platné v roce 2013.* Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2013.176 s. ISBN 978-80-89364-41-1. s. 72.

³² KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady.* 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7. s. 114 – 115.

³³ KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady.* 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7. s. 110.

„K daňově účinnému odpisu pohledávky dojde pouze v případě, pokud je správně oceněna, splňuje požadavky, které na ni klade návěstí § 24 odst. 2 písm. y) ZDP a nastal kvalifikovaný důvod odpisu pohledávky. Odpis je pak daňově účinný k datu, kdy nastal kvalifikovaný důvod.“³⁴

3.8.6 Odpis pohledávky – podrozvahový účet

Účetní jednotka má povinnost nadále sledovat odepsanou pohledávku na podrozvahových účtech podle českých účetních standardů. Podrozvahové účty nemají předepsanou strukturu. Každá účetní jednotka tak vede evidenci podle svého uvážení. Nejvhodnější je excelovská tabulka. Odepsaná pohledávka může být následně inkasována. Inkaso odepsané pohledávky se zaúčtuje na MD – 221 a do výnosů strana Dal – 646. Následně se řeší, zda výnos ovlivní základ daně z příjmů, či nikoliv.³⁵

3.8.7 Inventarizace opravných položek k pohledávkám

OP patří pod rozvahové účty, proto i ty to položky je nutno ověřit při inventarizaci. Účetní jednotka by této části měla věnovat zvýšenou pozornost z důvodu, že při špatně provedené inventarizaci může dojít k chybně při stanovení základu daně z příjmů.³⁶ Tabulka č. 10 zachycuje inventarizaci opravných položek a postup, jakým mají být položky evidované.

³⁴ PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9. str. 123.

³⁵ KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7.

³⁶ KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7. s. 133.

Tabulka č. 10 – Postup u inventarizace OP k pohledávkám k 31. 12. 2012

Doklad	Dlužník	Pohledávka v Kč		Datum splatnosti	Počet měsíců po splatnosti	Stav OP k 31. 12. 12 v Kč				Změna stavu OP k 31. 12. 2012				§ ZOR	Poznámka
		Jmenovitá hodnota	Neuhrazená hodnota			Účetní		Zákonné		Účetní		Zákonné			
						Kč	%	Kč	%	tvorba	zaúčtování	tvorba	zaúčtování		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
201206	ABC, s.r.o.			15. 6. 2008	54						40 000		10 000	8a	odepsaná - promištěná
203207	CBA, a.s.	400 000	400 000	14. 10. 2009	38			400 000	100		80 000	80 000		8a	probíhá soudní řízení
204807	BCA, s.r.o.	900 000	450 000	12. 11. 2009	37			450 000	100					8	probíhá insolvenční řízení
205408	GVD, a.s.	180 000	180 000	4. 5. 2010	31	144 000	80	36 000	20					8a	není soudně vymáhán
201609	ION, s.r.o.	25 000	5 000	3. 4. 2011	20			5 000	100					8c	
203209	KHB, a.s.	28 000	28 000	10. 5. 2011	19			28 000	100					8c	
204709	KLG, s.r.o.	850 000	850 000	6. 7. 2011	17	850 000	100			425 000					není soudně vymáhán
203510	WQS, s.r.o.	154 200	154 200	8. 3. 2012	9			30 840	20					8a	není soudně vymáhán
Celkem			2 067 200			994 000		949 840		425 000	120 000	80 000	10 000		

Součet by měl odpovídat částce neuhrazených pohledávek po lhůtě splatnosti sledovaných na samostatném analytickém účtu.

Součet musí souhlasit s konečným stavem analytického účtu 391 – Účetní OP k pohledávkám

Součet musí souhlasit s konečným stavem analytického účtu 391 – Zákonné OP k pohledávkám

Rozdíl by měl odpovídat konečnému stavu analytického účtu – 559 – Změna stavu OP k pohledávkám

Rozdíl by měl odpovídat konečnému stavu analytického účtu 558 – Změna stavu zákonných OP k pohledávkám

Zdroj: [KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopad*, str. 135]

3.8.8 Shrnutí

V kapitole OP k pohledávkám jsou uvedeny případy, kdy a za jakých podmínek je možno tvořit nebo rozpouštět OP. Jednotlivé podkapitoly upozorňují na nutnost dodržování zákonů, které souvisí s opravnými položkami, a postupy účtování. Informace z této kapitoly budou využity v praktické části, která bude zaměřena především na tvorbu a rozpouštění opravných položek k pohledávkám.

4 Praktická část

4.1 Základní informace o společnosti XY

Na základě přísného dodržování pravidel dané společnosti nemohou být uvedena přímá data. Bylo nutné dodržet mlčenlivost ohledně některých údajů.

Společnost XY s.r.o. patří mezi jednu z největších elektrotechnických firem v České republice a je součástí globálního elektrotechnického koncernu, který má dlouholetou tradici v dodávání svých technologií, produktů a služeb jak do soukromého, tak do veřejného sektoru, a to v oblasti zdravotnictví, průmyslu, energií a informačních technologií.

Skupina podniků v České republice, do které patří i výše uvedená společnost, vykázala v obchodním roce 2012 obrát 32,5 miliard Kč, objem exportu dosáhl 21,5 miliard Kč a tím se skupina zařadila mezi největší exportéry.

Jednotlivé podniky jsou zapsány samostatně v obchodním rejstříku jako společnosti s ručením omezeným.

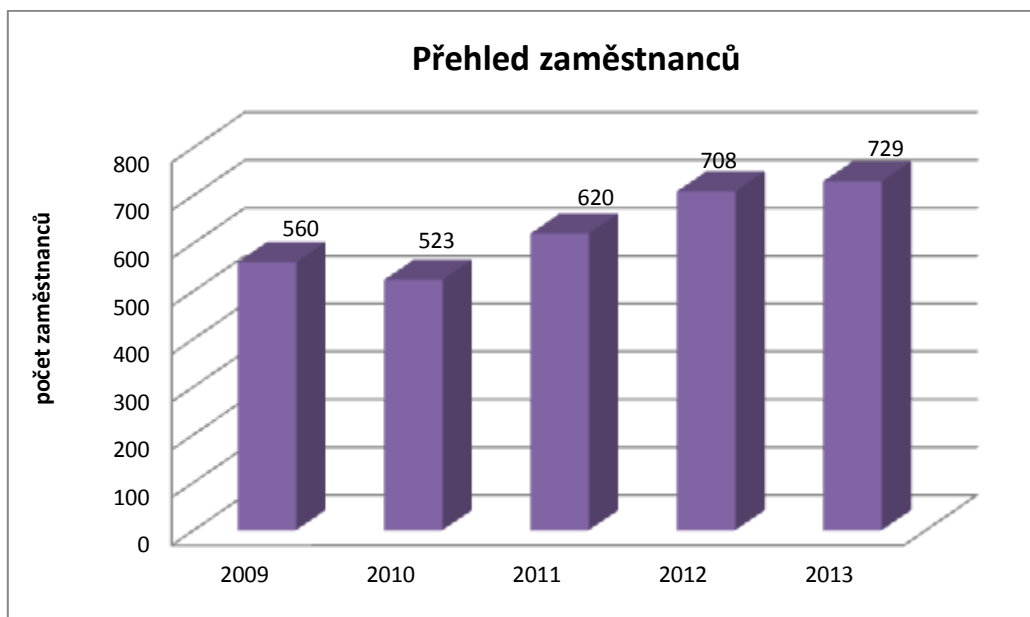
Společnost XY s.r.o. byla založena v roce 2000 a je vedená u Krajského soudu v Brně. Základní kapitál společnosti je ve výši 100 000 000 Kč. Společnost má dva jednatele a právní úkony jménem společnosti činí oba jednatele společně.

Předmětem podnikání jsou výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení, povrchové úpravy a svařování kovů, projektování elektrických zařízení, montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení a jiné.

Společnost každý rok sestavuje obchodní plán, který se snaží dodržet. V roce 2013 se podařilo plánovaný hospodářský výsledek překročit o 36 %. Na rok 2014 společnost plánuje stabilizovat příjem zakázek, zefektivnit všechny procesy společnosti s cílem uspokojit všechny požadavky zákazníků.

V oblasti zaměstnanosti se navýšení a pokles počtu zaměstnanců odvíjí ve vazbě na zakázkové náplně - graf č. 1.

Graf č. 1 – Počet zaměstnanců za posledních 5 let

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.2 Vznik a evidence pohledávek

Společnost má vnitropodnikové směrnice, ve kterých jsou přesně stanoveny postupy pro stávající i nové zákazníky, kteří se zadávají do systému. Na základě smlouvy jsou definovány všechny náležitosti jako je počet dní splatnosti (u každého zákazníka mohou být jiné). Ve smlouvách jsou rovněž specifikovány ceny, služby, platba, storno, penále za nedodržení podmínek atd. Na základě objednávek se vystavují faktury, které jsou účtovány a evidovány v účetním systému.

Vystavený daňový doklad musí obsahovat:

- obchodní firmu,
- daňové identifikační číslo plátce,
- daňové identifikační číslo (DIČ) příjemce plnění,
- obchodní firmu nebo jméno a příjmení,
- evidenční číslo daňového dokladu,
- datum vystavení daňového dokladu,
- datum uskutečnění plnění nebo datum přijetí úplaty, a to ten den, který nastane dříve, pokud se liší od data vystavení daňového dokladu,

- jednotkovou cenu bez daně z přidané hodnoty, slevu, není li zahrnuta v jednotkové ceně,
- rozsah a předmět plnění,
- základ daně z přidané hodnoty,
- základní nebo sníženou sazbu daně z přidané hodnoty nebo sdělení, že se jedná o plnění osvobozené,
- daně z přidané hodnoty se uvádí v české měně
- "vystaveno zákazníkem", je-li osoba, pro kterou je plnění uskutečněno, zmocněna k vystavení daňového dokladu,
- "daň odvede zákazník", je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.³⁷

Pohledávky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách denním kurzem stanoveným k předcházejícímu dni dle kurzu vyhlášenému Českou národní bankou. K datu roční účetní závěrky jsou pohledávky přeceněny kurzem České národní banky, který je vyhlášen k datu závěrky.

Po úhradě jsou faktury spárovány s platbou a v účetním systému se vykazují jako uhrazené. V případě neuhrazení faktury v den splatnosti začíná účetní jednotka počítat dny po splatnosti. Podle doby po splatnosti se evidují pohledávky do několika skupin. V níže uvedené tabulce č. 11 je přehled pohledávek ve splatnosti a po splatnosti za rok 2011.

Tabulka č. 11 – Přehled pohledávek před splatností a po splatnosti za rok 2011

Odběratelé	ve splatnosti a 30 dnů po splatnosti	31-60 dnů	61-90 dnů	91 a více dnů po splatnosti	Celkem
Tuzemský	4 768 399,68	116 480,28	135 979,20	2 235 425,36	7 174 284,52
Zahraniční	5 767,68			337 000,00	342 767,68
					7 517 052,20

Zdroj: [vlastní zpracování]

³⁷ Daňové zákony: Úplné znění platné v roce 2013. Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2013.176 s. ISBN 978-80-89364-41-1.

4.3 Pohledávky v rozvaze

Data jsou zpracována podle rozvah z výročních zpráv v letech 2009 – 2013. Společnost XY s.r.o. neviduje žádné dlouhodobé pohledávky. V níže uvedené tabulce č. 12 jsou uvedeny pohledávky z obchodních vztahů včetně případné korekce. Ve sloupci korekce jsou pohledávky po lhůtě splatnosti, tzv. opravné položky k pohledávkám, které podnik vytváří na základě vnitropodnikových směrnic a zákonů o rezervách. Touto korekcí se snižuje výše oběžných aktiv.

Tabulka č. 12 – Přehled pohledávek v rozvaze v tis. Kč za období 2009 - 2013

Rok 2009		Běžné účetní období		
		Brutto	Korekce	Netto
C. III.	Krátkodobé pohledávky	20 986	-2 630	18 356
C. III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů 2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	6 226	-2 630	3 596
Rok 2010		Brutto	Korekce	Netto
C. III.	Krátkodobé pohledávky	32 973	-2 601	30 372
C. III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů 2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	7 390	-2 601	4 789
Rok 2011		Brutto	Korekce	Netto
C. III.	Krátkodobé pohledávky	26 761	-2 612	24 149
C. III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů 2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	7 517	-2 612	4 905
Rok 2012		Brutto	Korekce	Netto
C. III.	Krátkodobé pohledávky	63 994	-2 291	61 703
C. III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů 2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	14 073	-2 291	11 782
		22 949		22 949
Rok 2013		Brutto	Korekce	Netto
C. III.	Krátkodobé pohledávky	188 686	-103	188 583
C. III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů 2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	9 023	-103	8 920
		163 095		163 095

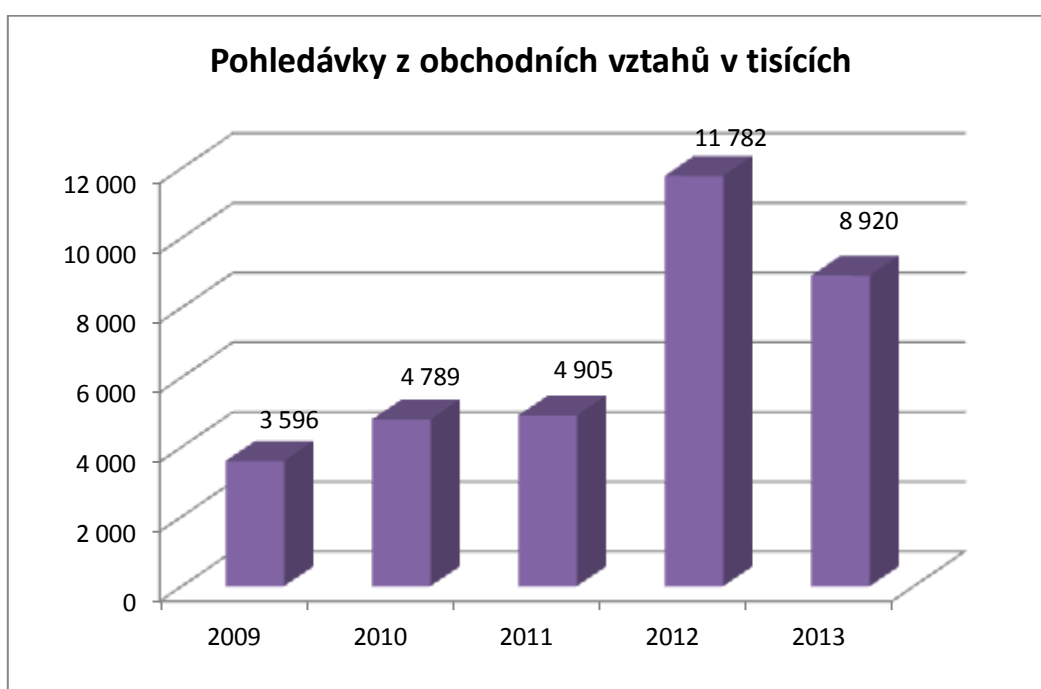
Zdroj: [vlastní zpracování]

V níže uvedeném grafickém vyjádření jsou znázorněny pohledávky v tzv. netto hodnotách, je zde znázorněný vývoj pohledávek v minulých letech.

Největší nárůst pohledávek měla společnost v roce 2012, ve kterém pokračovaly dodávky na velké zakázky, a zároveň se zvýšilo tempo růstu nových zakázek. Rovněž byly provedeny korekce, které jsou ve vyšších částkách.

V grafickém vyjádření č. 2 jsou hodnoty uvedeny v tisících Kč a jedná se o pohledávky pouze z obchodních vztahů.

Graf č. 2 – Pohledávky z obchodních vztahů v letech 2009 - 2013

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.4 Pohledávky po splatnosti

Společnost pravidelně kontroluje stav svých pohledávek a na konci účetního období vytváří přehled všech svých pohledávek, jak pohledávek před lhůtou splatnosti, tak po lhůtě splatnosti. Společnost má pohledávky rozdělené do skupin: před splatností a 30 dnů po splatnosti, 31 – 60 dnů po splatnosti, 61 – 90 dnů po splatnosti a více jak 91 dnů po splatnosti. Na základě těchto zjištění účetní jednotka vytváří účetní opravnou položku nebo zákonnou opravnou položku, a to v souladu se zákonem o rezervách.

Opravnými položkami se vyjadřuje přechodné snížení hodnoty pohledávek a vytvářejí se jen v případech, kdy snížení není trvalého charakteru nebo snížení není vyjádřeno jiným způsobem, např. reálnou hodnotou. Při inventarizaci se posuzuje výše a odůvodněnost vytvoření opravné položky.

Tvorba opravné položky se účtuje na vrub nákladů a rozpuštění opravné položky ve prospěch nákladů.

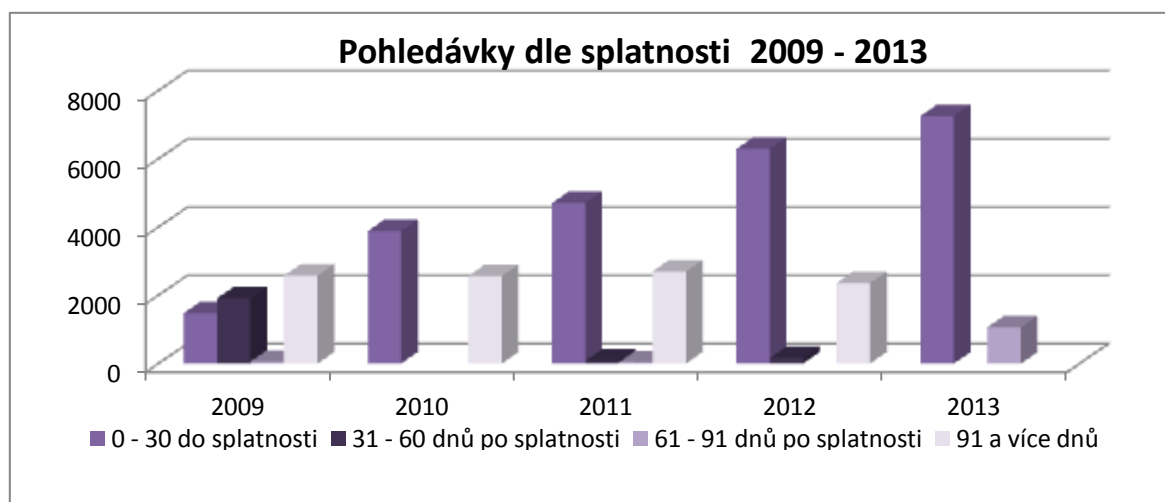
Rozhodnutím společnosti se tvoří následující opravné položky:

- 1) opravné položky z titulu rizika zákazníka, a to na základě bonity zákazníka, popř. na základě ratingu,
- 2) opravné položky z titulu rizika země,
- 3) opravné položky z titulu specifického rizika,
- 4) opravné položky z titulu odúročení (u dlouhodobých pohledávek).³⁸

4.4.1 Rozbor pohledávek a grafické vyjádření

V grafickém znázornění č. 3 je velmi dobře vidět vývoj pohledávek a jejich splatnosti za posledních pět let. V roce 2009 byl objem pohledávek po splatnosti největší ve sledovaném období, teprve v roce 2011 výrazněji převyšovaly pohledávky ve splatnosti. V roce 2013 je vidět velký nárůst pohledávek z obchodních vztahů a relativně nízký objem pohledávek po splatnosti.

Graf č. 3 – Vývoj pohledávky dle splatnosti 2009 - 2013

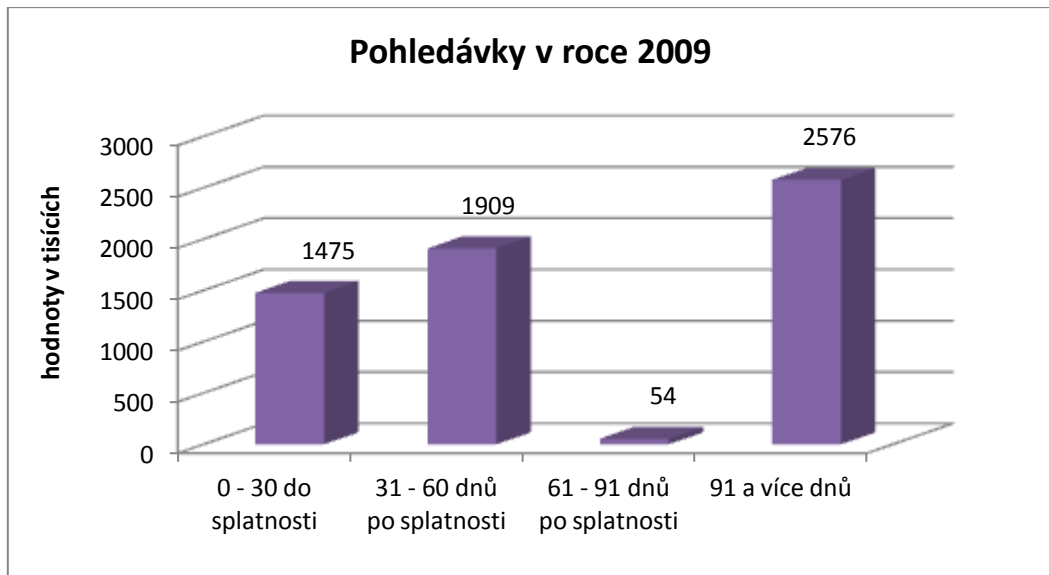

Zdroj: [vlastní zpracování]

³⁸ Vnitropodniková směrnice

Graf č. 4 vystihuje situaci v roce 2009, kdy společnost měla problémy se splatností pohledávek. Některé pohledávky byly v pozdějších letech řešeny soudně a odepsány z účetnictví.

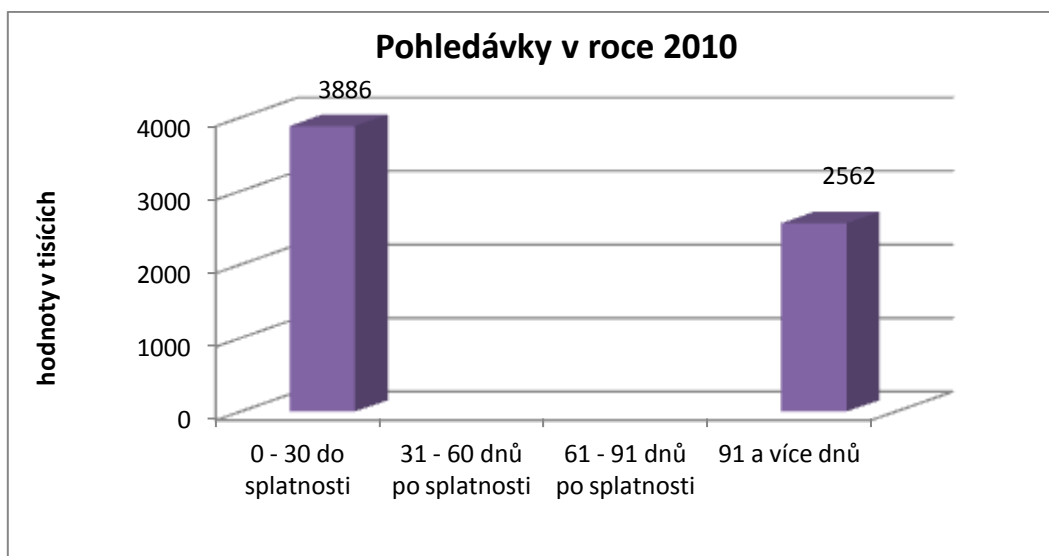
Graf č. 4 – Pohledávky z obchodních vztahů v letech 2009

Zdroj: [vlastní zpracování]

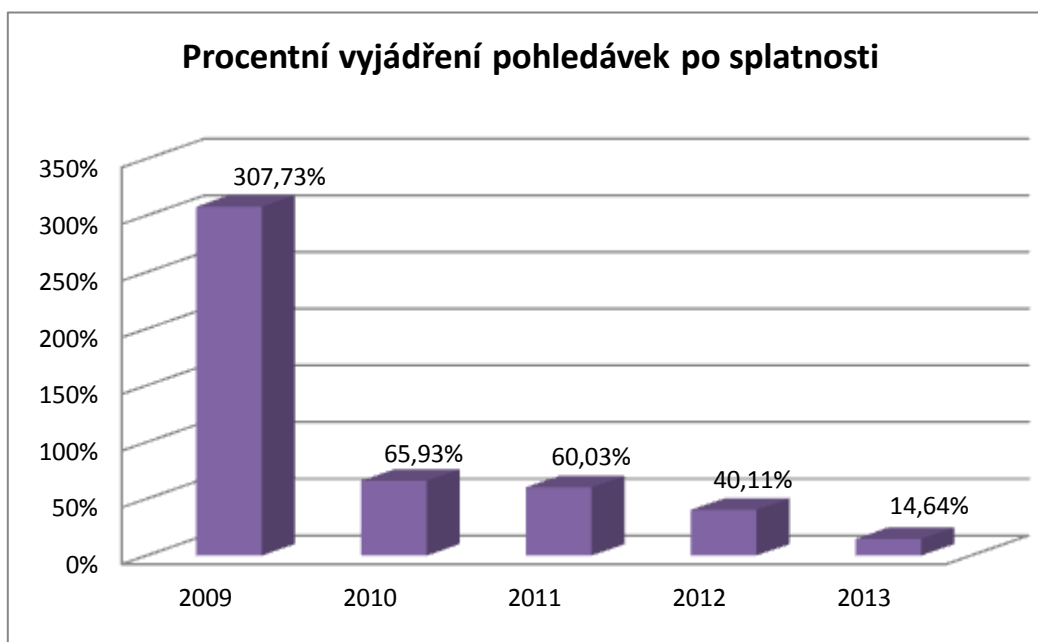
Grafické znázornění v grafu č. 5 ukazuje lepší vymahatelnost pohledávek z obchodního styku ve splatnosti, ale i tak objem pohledávek po splatnosti je vysoký. Pohledávky splatné do 30 dnů po splatnosti společnost považuje za uhrazené v čase, kdy účetní jednotka netvoří opravné položky.

Graf č. 5 – Pohledávky z obchodních vztahů v letech 2010

Zdroj: [vlastní zpracování]

Graf č. 6 – Procentní vyjádření pohledávek po splatnosti

Zdroj: [vlastní zpracování]

V grafickém vyjádření č. 6 je zřetelné procentní vyjádření pohledávek po splatnosti ve srovnání s pohledávkami ve splatnosti. Pohledávky po splatnosti v roce 2009 byly velmi vysoké a přesahovaly pohledávky ve splatnosti. Společnost XY ale ten to stav nijak neohrozil, jelikož je součástí velkého koncernu a své produkty dodává i dalším spřízněným společnostem koncernu. Nicméně společnost musela přehodnotit proces hodnocení svých zákazníků a zavést přísnější kritéria pro rizikové pohledávky. Celý proces se postupem let více zefektivnil a implementoval do praxe.

4.4.2 Vymáhání pohledávek po splatnosti

Společnost má ve svém účetním systému automatické nastavení zasílání upomínek, pokud nedojde k uhrazení pohledávky ke dni splatnosti. Rovněž může nastat na straně společnosti rozhodnutí, některé zákazníky neupomínat a v systému se zablokuje automatické upomínání. Automatická kontrola pohledávek probíhá v termínech, které si společnost stanovila ve vnitropodnikové směrnici. První upomínka je odeslána 5 dnů po splatnosti automaticky a odesílání upomínek je ve 14denním cyklu. Druhá upomínka je odeslána 19 dnů po splatnosti a třetí 33 dnů po splatnosti.

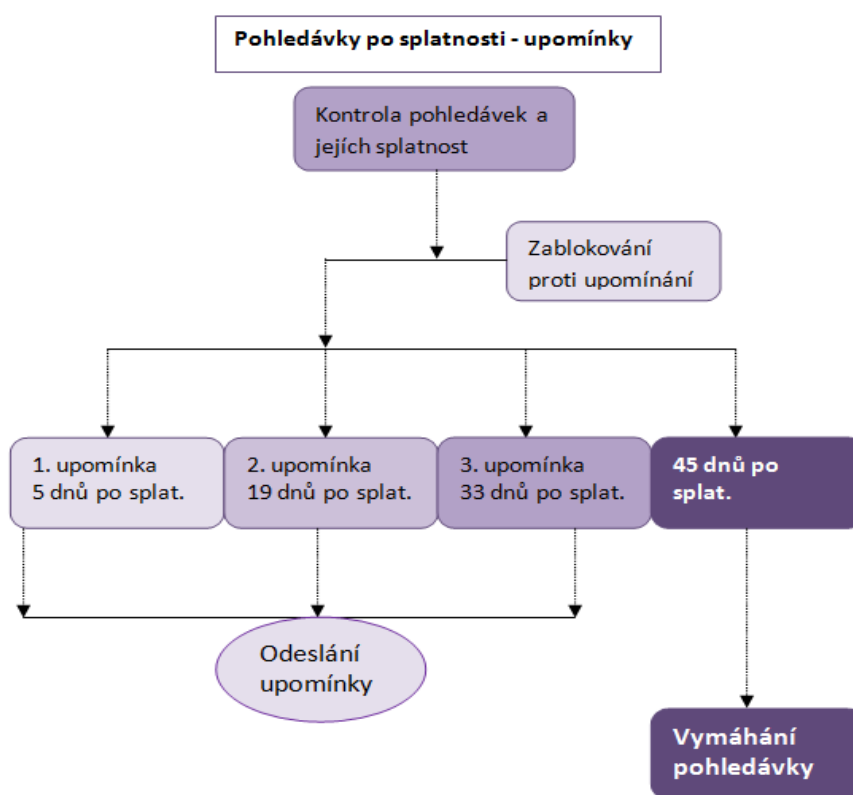
Zasílání upomínek se týká jak tuzemských, tak i zahraničních zákazníků.

Během 1. a 2. upomínky dochází ke komunikaci se zákazníkem, který nesouhlasí s upomínkou, pokud je důvod a zákazník nekomunikuje, je mu zaslána 2. upomínka.

Třetí upomínka je již zasílána s informací o postoupení pohledávky právnímu oddělení společnosti, pokud ani po zaslání třetí upomínky, společnost neobdrží úhradu své pohledávky, bude pohledávka postoupena k dalšímu vymáhání bez upozornění.

Třetí upomínka je odběrateli zasílána doporučeně. Proces upomínání odběratelů je uvedený ve schématu č. 1.

Schéma č. 1 – neuhrazené pohledávky – upomínání odběratelů

Zdroj: [vlastní zpracování]

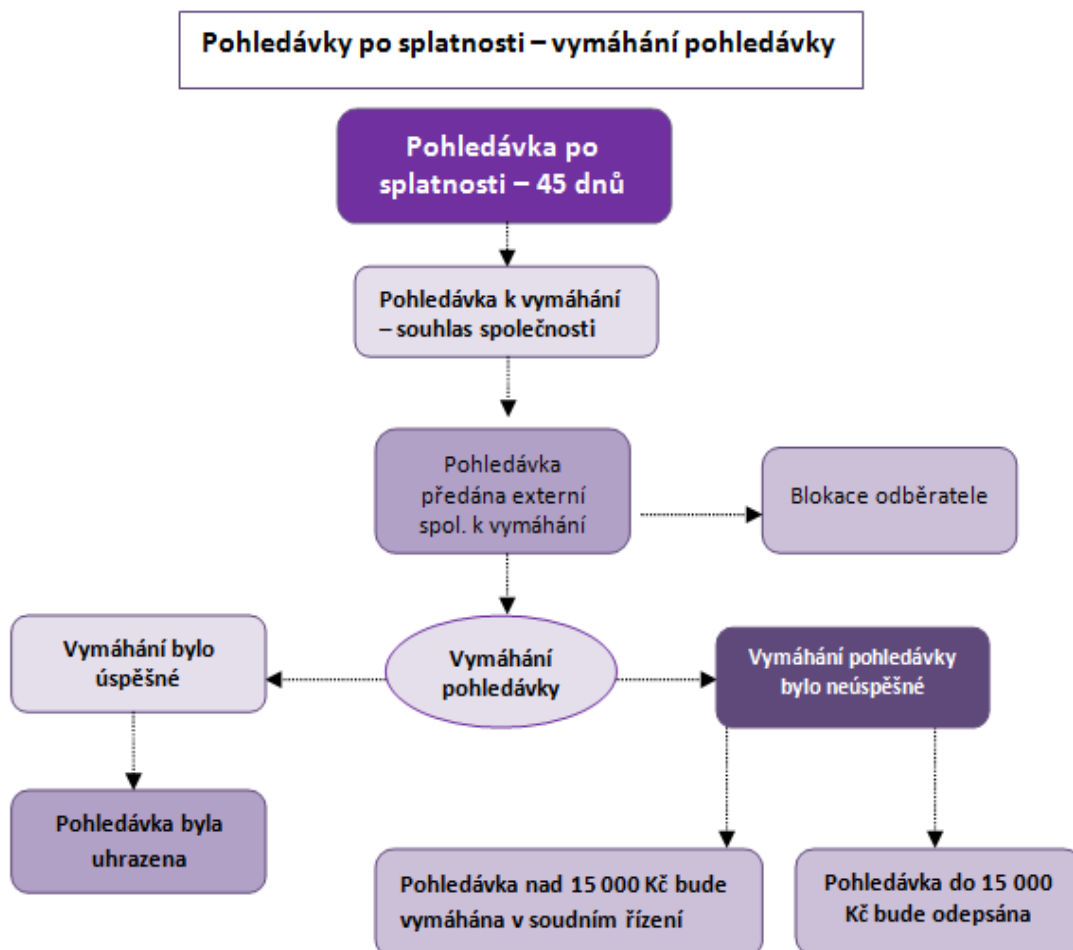
Poté je pohledávka předána externí společnosti, která přistoupí k vymáhání pohledávky a měsíčně informuje společnost o stavu pohledávky.

Odpovědný vedoucí vede přehled o postoupených pohledávkách a pravidelně informuje příslušné oddělení pohledávek a vedení.

V případě že se jedná o pohledávku do 15.000,- Kč a vymáhání externí společnosti nebylo úspěšné, bude přistoupeno k odpisu pohledávek. Pokud se jedná o pohledávku vyšší jak

15.000,- Kč je zahájeno soudní řízení. Postup postoupení pohledávky je zachycený ve schématu č. 2.

Schéma č. 2 - postoupení pohledávky k vymáhání

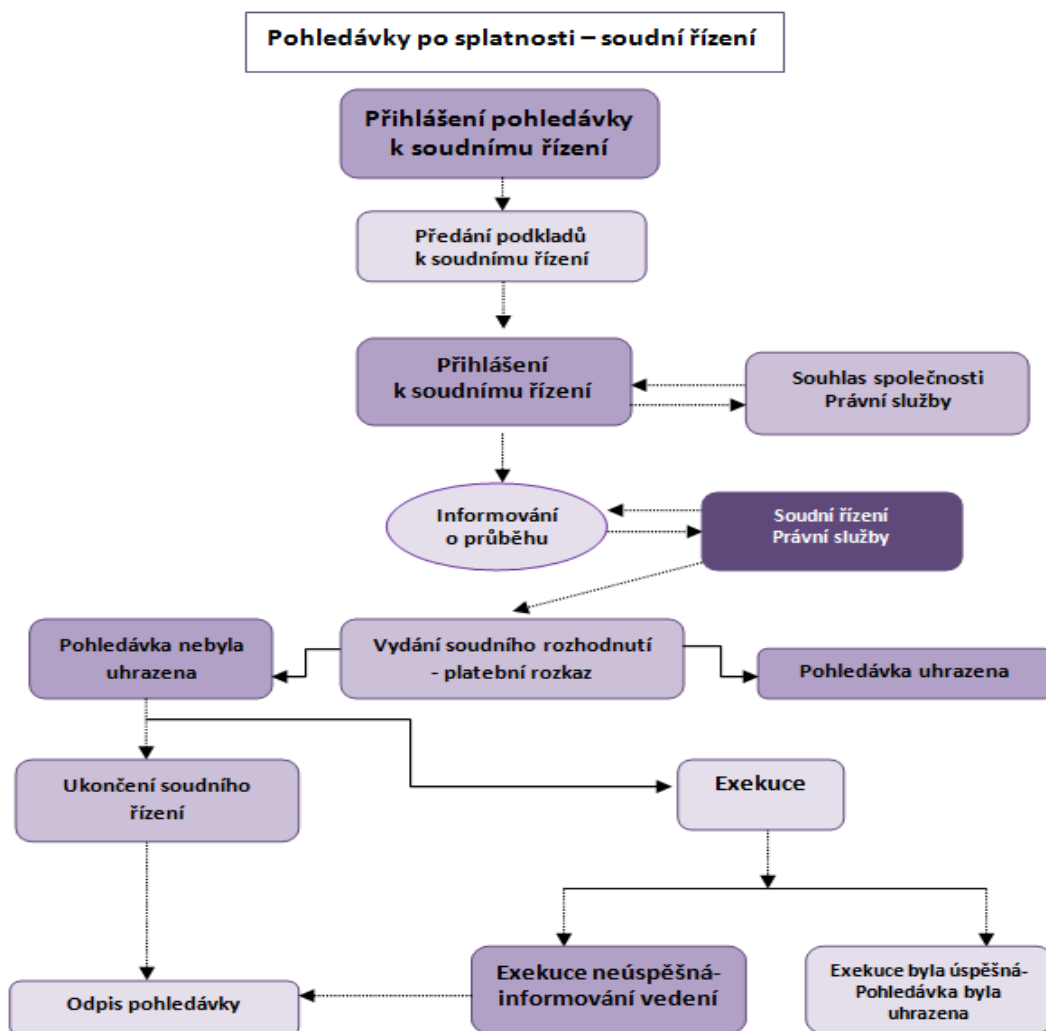

Zdroj: [vlastní zpracování]

Vymáhání pohledávky externí společnosti bylo neúspěšné. Společnost se rozhodla zahájit soudní řízení. Vedoucí oddělení pohledávek předá vyplněný a schválený formulář ekonomickému ředitelem spolu s dalšími dokumenty (smlouvy, objednávky, faktury, dodací listy) k „Přihlášení k soudnímu řízení“ na právní oddělení. Právní oddělení zajistí přihlášení do soudního řízení, rovněž od této doby zajišťuje právní oddělení pravidelné informování o průběhu soudního řízení. Na základě soudního řízení je vydáno soudní rozhodnutí, a to kladné nebo záporné. V případě úspěšného rozhodnutí je vydán platební rozkaz v případě neúspěšného soudního řízení (platební příkaz vydán, zákazník svůj

závazek neuhradil), je pohledávka předána do exekučního řízení. Proces postoupení k soudnímu řízení zachycuje schéma č. 3.

Schéma č. 3 – soudní řízení s dlužníkem

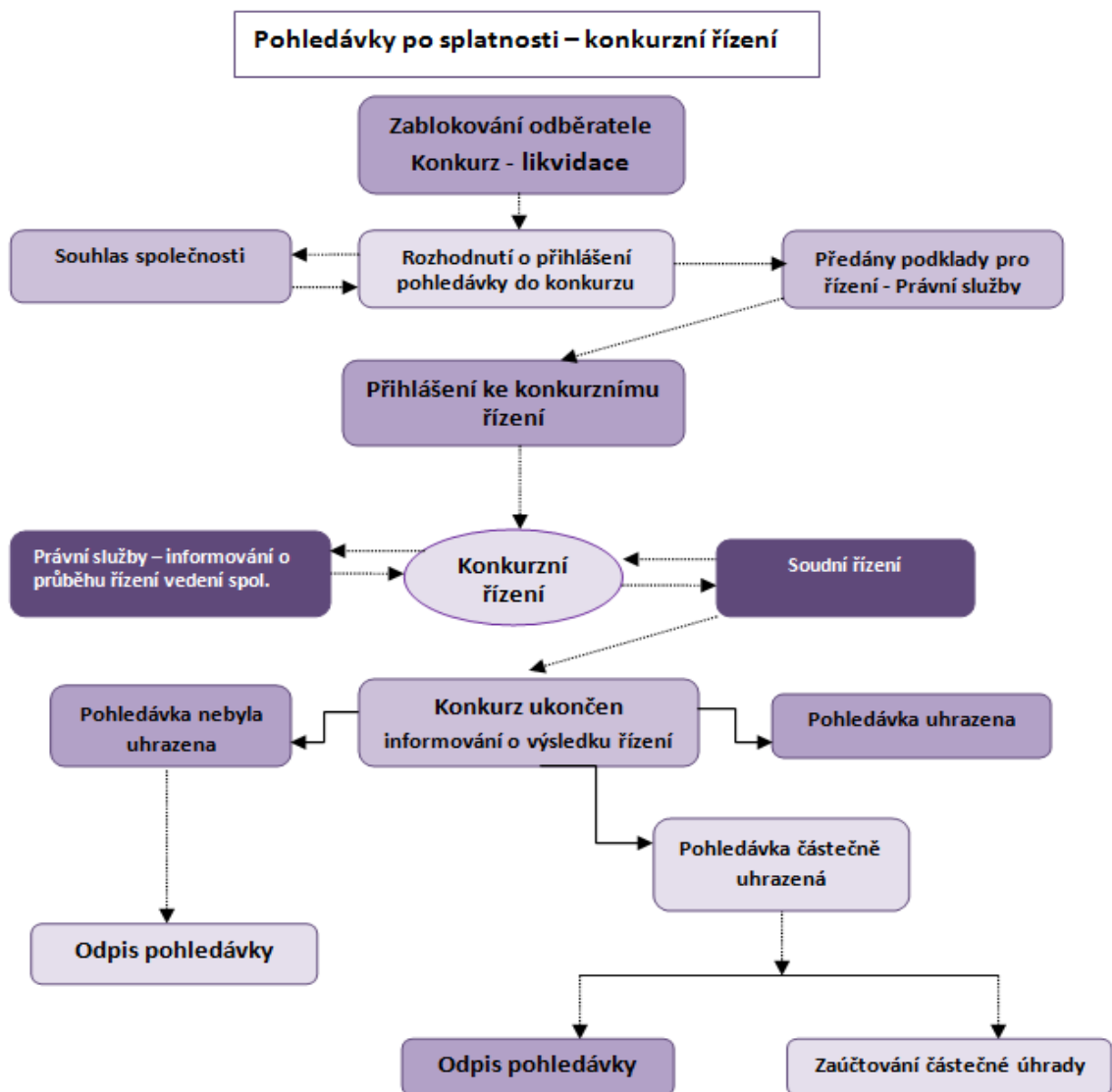
Zdroj: [vlastní zpracování]

Dalším a posledním krokem je konkurz, likvidace nebo vyrovnání podle zveřejněných informací v obchodním rejstříku. Vedoucí oddělení pohledávek zašle požadavek na blokaci odběratele proti vystavení faktur, zakázek, dodávek a v kmenových datech odběratele se nastaví KONKURZ/ LIKVIDACE/VYROVNÁNÍ s datem vstupu do řízení.

Opět proběhne podobný proces jako v případě přihlášení pohledávky do soudního řízení, ale tentokrát se jedná o „Přihlášení do konkurzního řízení“. Po přihlášení pohledávky, vedoucí oddělení pohledávek označí danou pohledávku jako pohledávku v konkurzu a následně vytvoří dle termínu uzávěrky opravnou položku k pohledávce.

Informace o ukončení konkurzního řízení je společnosti předaná písemně. Poté je pohledávka odepsaná. Postup ve schématu č. 4.

Schéma č. 4 – konkurzní řízení

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.4.3 Tvorba opravných položek zákonných a účetních.

Společnost XY má přesně stanoveno ve svých vnitropodnikových směrnících, jakým způsobem se tvoří opravné položky. Opravné položky vyjadřují dočasné snížení hodnoty pohledávky v účetnictví. Při inventarizaci je nutno posoudit výši a odůvodněnost vytvoření opravné položky.

„Opravné položky se tvoří na základě rozhodnutí společnosti:

- z titulu rizika zákazníka, a to na základě bonity zákazníka,
- z titulu rizika země, ratingu,
- z titulu specifického rizika,
- z titulu odúročení (u dlouhodobých pohledávek).³⁹

Výše opravné položky se vypočte stanoveným procentem a o tuto hodnotu je pohledávka snižena.

Opravná položka tvořená podle ratingu – země jsou rozděleny do skupin a každá skupina má stanoveno procento tvorby opravné položky.

„Podle charakteru pohledávky se rozlišují opravné položky na:

- zálohy na zásoby,
- pohledávky z obchodního styku,
- ostatní pohledávky, ostatní zálohy a půjčky.⁴⁰

Pro výpočet opravných položek používá účetní jednotka program v účetním systému.

Výše popsaný proces se týká pouze účetních opravných položek.

Tvorba účetní opravné položky se zaúčtuje MD 559/391, rozpuštění opravné položky se provede zaúčtováním MD 391/559.

Daňové opravné položky se musí tvořit pouze v souladu se zákonem o rezervách. Daňové pohledávky se mohou tvořit pouze k pohledávkám, o kterých bylo účtováno ve výnosech.

Daňové opravné položky se netvoří k pohledávkám vzniklých z úvěrů, půjček, ručení, úhrad ztráty společnosti, smluvních pokut a úroků z prodlení, poplatků z prodlení, penále a jiných sankcí ze závazkových vztahů, k pohledávkám nabytým bezúplatně a další.

Tvorba zákonné opravné položky se zaúčtuje MD 558/391, rozpuštění opravné položky se provede zaúčtováním MD 391/558.

Zákonné opravné položky se tvoří k nepromlčeným pohledávkám podle zákona 8 a). Podrobné procentní vyjádření tvorby opravné položky je uvedeno v tabulce č. 13.

³⁹ Vnitropodniková směrnice

⁴⁰ Vnitropodniková směrnice

Tabulka je rozdělená na dvě části: na procento, které je možno tvořit u pohledávek do 200.000,- Kč a na pohledávku vyšší než 200.000,- Kč.

Tabulka č. 13 – Tvorba zákonné opravné položky

Tvorba opravné položky k pohledávce do 200.000,- Kč.

více než	maximální výše tvorby opravných položek
6 měsíců	20 % z hodnoty pohledávky

Tvorba opravné položky k pohledávce vyšší 200.000,- Kč.

více než	maximální výše tvorby opravných položek
12 měsíců	33 % z hodnoty pohledávky
18 měsíců	50 %
24 měsíců	66 %
30 měsíců	80 %
36 měsíců	100 %

Zdroj: [PILÁŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012. s. 114.]

4.4.4 Přehled opravných položek v rozvaze

Následující grafy zobrazují poměr pohledávek z obchodních vztahů a korekce – opravné položky vytvořené v daném roce ke konci účetního období.

Rok 2013

Pohledávky po splatnosti 9 023
Korekce -103

Rok 2012

Pohledávky po splatnosti 14 073
Korekce -2 291

Rok 2011

Pohledávky po splatnosti 7 517
Korekce -2 612

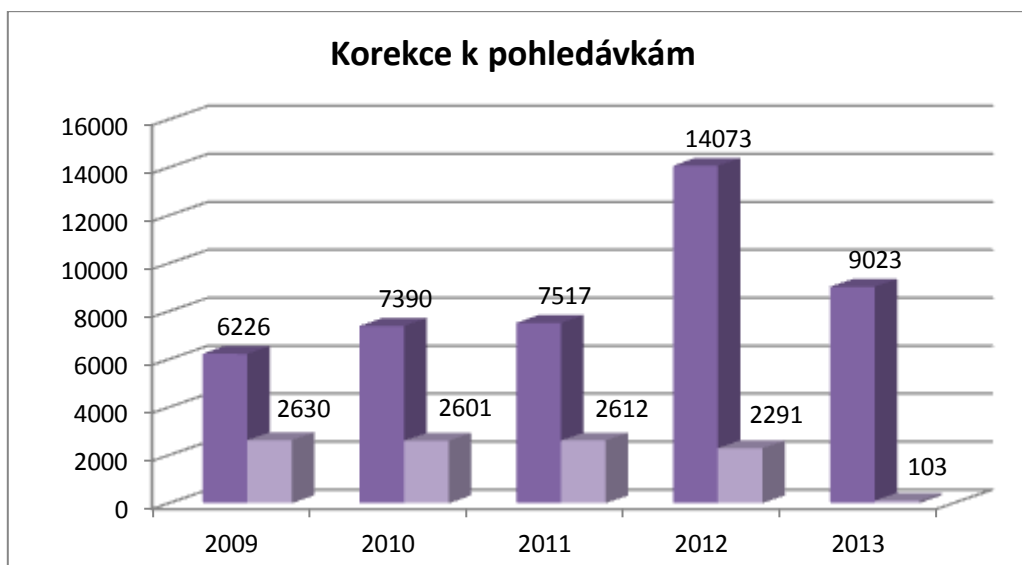
Rok 2010

Pohledávky po splatnosti 7 390
Korekce -2 601

Rok 2009

Pohledávky po splatnosti 6 226
Korekce -2 630

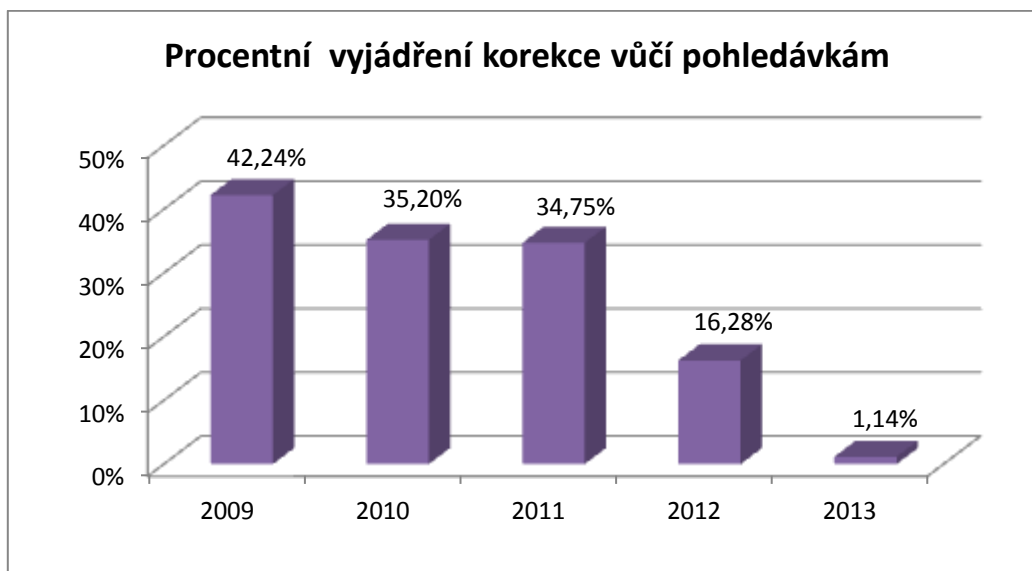
Graf č. 7 – Opravné položky – korekce k pohledávkám

Zdroj: [vlastní zpracování]

Graf č. 7 vyjadřuje množství pohledávek po splatnosti a vytvořené korekce k nim. Graf č. 8 zobrazuje, kolik procent tvoří opravná položky za daný rok. V rozvaze se vykazují ve sloupci korekce. Z grafického znázornění je již patrné, že v roce 2013 byl výrazný pokles tvorby opravné položky, naopak největší objem opravných položek byl tvořen v roce 2009.

Graf č. 8 – Procentní vyjádření opravných položek za období 2009 - 2013

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.5 Odpisy pohledávek

Pokud je pohledávka nedobytná a společnost udělala vše pro dosažení uhrazení své pohledávky, může udělat trvalé snížení pohledávky ve formě odpisu.

Odpis pohledávky se zaúčtuje MD 546/311. Společnost má odpisy daňové uznatelné 546.1 a daňové neuznatelné 546.2.

Odpovědný pracovník, který pohledávku odepisuje, musí mít souhlas k odpisu od vedení společnosti a zdůvodnit, proč byla pohledávka odepsána (např. pohledávka byla promlčená, dlužník byl právnickou osobou a zanikl, dlužník zemřel bez právního nástupce apod.)

Vedení společnosti může rozhodnout o odpisu pohledávky v následujících případech:

- promlčení pohledávky,
- soud zrušil konkurs z důvodu nedostatku majetku,
- dlužník je v úpadku,
- ukončení konkursu sporné pohledávky,
- dohodou smluvních stran (např. dohoda o narovnání),
- na majetek dlužníka je uplatňována dražba,
- náklady na vymáhání pohledávky jsou vyšší než pohledávka.

K daňovému odpisu pohledávky se musí vyjádřit také daňové oddělení.

Daňové odpisy se tvoří podle § 24 odst. 2 písm. y) ZDP.

Odpis pohledávky je daňové účinný jen do výše zákonné opravné položky, která byla vytvořena k pohledávce, a následně se zruší.

Společnost XY tvořila ve sledovaném období (2009–2013) pouze jeden daňový odpis pohledávky ve výši 1 686 276,16 Kč.

Pro bližší identifikaci daňového odpisu nebyla poskytnuta data, z tohoto důvodu zde není možno uvést podrobnější analýzu tvorby odpisu.

4.6 Závazky

4.6.1 Závazky obecně

Společnosti XY na základě obchodních a výrobních činností vznikají závazky, které je povinna uhradit. Mezi základní závazky, které vznikají nejčastěji, patří:

- krátkodobé závazky z obchodního styku – kratší než 1 rok,
- dlouhodobé závazky z obchodního styku – delší než 1 rok,
- závazky - ovládaná nebo ovládající osoba,
- závazky za zaměstnanci,
- závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění,
- stát – daňové závazky a dotace,
- krátkodobé přijaté zálohy,
- dohadné účty pasivní,
- jiné závazky.

V případě neuhrazení závazků ve splatnosti jsou společnosti účtovány penále za pozdní platby. Penále jsou daňově neuznatelný náklad, o který nelze snížit daňový základ.

4.6.2 Závazky z obchodních vztahů

Společnosti XY vznikají závazky z obchodních vztahů na základě smluv s obchodními partnery. Účetní jednotka vykazuje závazky z obchodních vztahů v české měně i v cizí měně. Jedná se především o tyto měny:

USD	Americký dolar
EUR	Euro
GBP	Britská libra
DKK	Dánská koruna
CHF	Švýcarský frank
NOK	Norská koruna

Závazky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách denním kurzem stanoveným k předcházejícímu dni dle kurzu vyhlášenému Českou národní bankou. K datu roční účetní závěrky jsou závazky přeceněny kurzem České národní banky, který je vyhlášen k datu závěrky.

Realizované i nerealizované kurzové ztráty a zisky se zaúčtují do výnosů nebo nákladů.

Účetní jednotka zachycuje své závazky na analytických účtech – **321.1 – tuzemské závazky a 321.2 – zahraniční**. Závazky v rozvaze jsou vykazované na straně pasiv.

V níže uvedené tabulce č. 14 je stručný přehled krátkodobých závazků z obchodních vztahů v letech 2009 – 2013 a závazky ze sociálního a zdravotního pojištění, které tvoří celkem vysoké částky. Tyto závazky jsou vykazovány ke dni roční účetní uzávěrky, tudíž jejich platby nebyly ještě provedeny. Dohadné položky patří k závazkům z obchodních vztahů, jedná se o nevyfakturované zboží nebo služby.

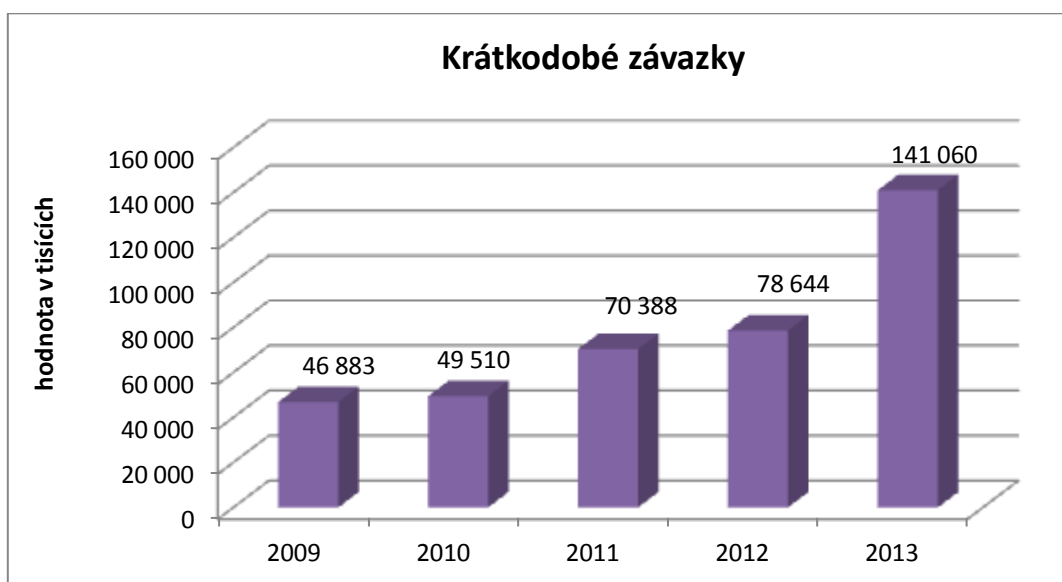
Tabulka č. 14 – Přehled závazků v rozvaze v tis. Kč za období 2009 - 2013

Rok 2009		Stav v běžném účetním období
B. III.	Krátkodobé závazky	836 982
B. III.	1. Závazky z obchodních vztahů	46 883
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	6 083
	10. Dohadné účty pasivní	6 838
Rok 2010		
B. III.	Krátkodobé závazky	674 515
B. III.	1. Závazky z obchodních vztahů	49 510
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	5 686
	10. Dohadné účty pasivní	11 452
Rok 2011		
B. III.	Krátkodobé závazky	720 667
B. III.	1. Závazky z obchodních vztahů	70 388
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 378
	10. Dohadné účty pasivní	12 825
Rok 2012		
B. III.	Krátkodobé závazky	797 938
B. III.	1. Závazky z obchodních vztahů	78 644
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	9 942
	10. Dohadné účty pasivní	26 655
Rok 2013		
B. III.	Krátkodobé závazky	691 338
B. III.	1. Závazky z obchodních vztahů	141 060
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 080
	10. Dohadné účty pasivní	35 548

Zdroj: [vlastní zpracování]

Společnost XY má v posledním roce velký nárůst závazků, jak je zřejmé z grafického vyjádření č. 9. Převážná část závazků pochází ze skupiny podniků, do kterých společnost XY patří. V roce 2013 došlo ke zvýšení objemů produkce a zahájení nových projektů.

Graf č. 9 – Vývoj závazků za období 2009 - 2013

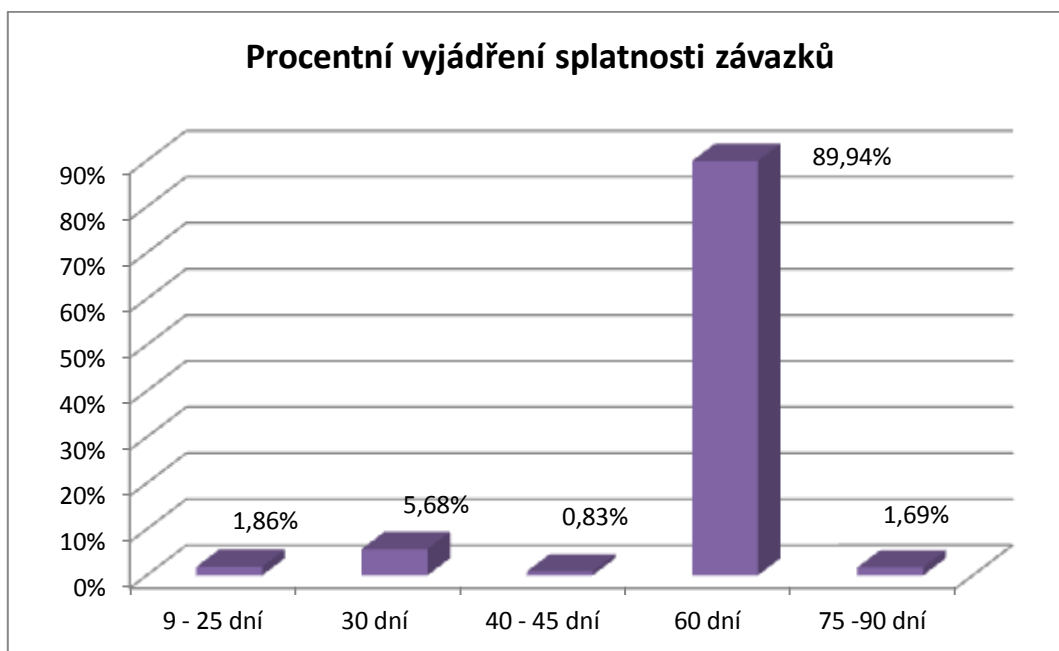
Zdroj: [vlastní zpracování]

Přijaté faktury z obchodních vztahů se pořizují do účetního systému hned po přijetí a odsouhlasení údajů na faktuře. Faktura se naskenuje a po odsouhlasení je zaúčtována na analytický účet podle toho, zda se jedná o fakturu od tuzemského dodavatele nebo o zahraničního. Všechny faktury k proplacení prochází další kontrolou a schválením odpovědného pracovníka. Na základě podpisu odpovědného pracovníka se faktury proplácejí a párují s bankovními výpisy.

Společnost XY má mnoho jak velkých dodavatelů, tak malých. Doba splatnosti je tedy nejednotná a má velký rozsah. Délka splatnosti se pohybuje od 9 dnů až po 90denní. Smluvní strany se na délce splatnosti dohodnou předem ve smluvním ujednání. Společnost XY má velký objem přijatých faktur, a proto se snaží dojednat co nejdelší možnou splatnost.

Graf č. 10 znázorňuje procentní vyjádření dnů splatnosti. Nejvyšší podíl na splatnosti závazků má 60denní splatnost – 89,94 %

Graf č. 10 – Průměrné procentní vyjádření dnů splatnosti závazků

Zdroj: [vlastní zpracování]

Na konci každého měsíce účetní jednotka provádí účetní závěrku. Jedním z kroků v závěrečné je odsouhlasení zůstatků hlavní a vedlejší knihy, kontrola splatnosti a doúčtování faktur, které nebyly k datu závěrky ještě zaúčtované.

Zůstatky v obou knihách musí souhlasit. Vytiskne se přehled z obou knih a odsouhlasené zůstatky podepíše odpovědná osoba. Tímto krokem se ověřuje správnost zaúčtování přijatých faktur. V případě rozdílů je nutno definovat tento rozdíl a zdůvodnit vznik nebo přeúčtovat na správné účty.

Ke dni měsíční závěrky se sestaví přehled závazků, které nebyly uhrazeny. Tento seznam se předá odpovědnému vedoucímu a ten nese plnou odpovědnost za úhradu závazků.

V posledních letech se nárůst závazků zvyšuje, i přesto se společnost XY snaží držet nízký podíl závazků po splatnosti. V roce 2013 dokonce podíl výrazně klesl.

Podrobnější procentní znázornění podílů závazků po splatnosti na závazky je uvedeno v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15 – Procentní podíl závazků po splatnosti na závazky

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Krátkodobé závazky	46 883	49 510	70 388	78 644	141 060
Krátkodobé závazky po splatnosti	7 712	9 775	18 983	21 617	17 356
Porovnání závazků po splatnosti s celkovými závazky z obchodního vztahu	16,45%	19,74%	26,97%	27,49%	12,30%

Zdroj: [vlastní zpracování]

Od roku 2011 se závazky stále zvyšují. Grafické vyjádření v tisících Kč č. 11 zachycuje pokles závazků po splatnosti.

Graf č. 11 – Závazky po splatnosti

Zdroj: [vlastní zpracování]

Mezi závazky z obchodních vztahů se zahrnují také dohadné účty pasivní. Jedná se o závazky, ke kterým nebyla dosud vystavena faktura, ale zboží nebo služby byly již dodány. Aby byla dodržena zásada o věrném a pravdivém zobrazení v účetnictví, musí se na zboží nebo službu udělat dohad a zaúčtovat. **Zaúčtování služeb probíhá na účtech MD 5XX/389 rozpuštění dohadné položky se zaúčtuje na opačných stranách MD 389/5XX, teprve poté se zaúčtuje na dodavatele na účet 321.**

4.7 Zápočty závazků a pohledávek

Účetní jednotka může přistoupit k započtení pohledávky nebo závazku jen tehdy, kdy osoba dlužníka je i osobou věřitele. Vystavený zápočet by měl být odsouhlasený oběma stranami (věřitelem i dlužníkem). V případě vystavení jednostranného zápočtu vyžaduje účetní jednotka odsouhlasení s právním oddělením.

4.7.1 Účtování zápočtů přijatých

Po obdržení provede účetní jednotka kontrolu otevřených položek dodavatelských i odběratelských. V případě, že položky jsou v pořádku, je provedeno zablokování závazku proti platbě. Požadavek na zápočet je odeslán ke schválení k odpovědnému vedoucímu.

Pokud zápočet nesplňuje podmínky k započtení, řeší tento stav vedoucí pohledávek s odběratelem. Jestliže ani po jednání s odběratelem zápočet nesplňuje požadované náležitosti, vrací se na oddělení, kde byl zablokovaný závazek s požadavkem na odblokování příslušných závazků proti platbě.

Zápočet splňuje všechny náležitosti a byl postoupený ke schválení. Po schválení zápočtu odpovědným pracovníkem s podpisovým oprávněním je provedeno zaúčtování závazků ze zápočtu pohledávek a závazků.

4.7.2 Účtování zápočtů vydaných

Odpovědný vedoucí obdrží z účetního oddělení přehled pohledávek a závazků k danému subjektu. Účetní jednotka nejprve kontaktuje odběratele a požádá o odsouhlasení vystavení zápočtů. Odpovědný pracovník vystaví „Vzájemný zápočet pohledávek a závazků“. Do formuláře zahrnuje jenom relevantní data pro zápočet. Návrh zápočtu je postoupen ke schválení příslušnému vedoucímu s podpisovým oprávněním. Po schválení zápočtu ze strany společnosti XY je zápočet zaslaný odběrateli. Zápočet je možno zaúčtovat až poté, co je zápočet odsouhlasený, podepsaný odběratelem a doručený zpět do společnosti XY.

Po zaúčtování zápočtu se provede archivace dokladu.

4.8 Inventarizace pohledávek a závazků

Účetní jednotka provádí ke dni roční účetní závěrky inventarizaci. Inventarizace probíhá podle předem vypracovaného plánu v daném časovém harmonogramu. Za ukončenou inventarizaci se považuje podepsání závěrečného protokolu o provedení inventarizace. Protokol podepisuje zodpovědná osoba za účetní oddělení a vedoucí závodu.

Úkolem inventury je zjistit skutečný stav majetku a závazků. U závazků a pohledávek probíhá dokladová inventarizace, kdy se zjišťuje skutečný stav pohledávek a závazků. Účetní jednotka udělá soupis všech závazkových a pohledávkových účtů a zůstatků na nich.

Vyhotoví se seznam všech odběratelů a dodavatelů, který musí být odsouhlasený a potvrzený od odběratelů i dodavatelů.

Po ukončení inventarizace je provedena kontrola porovnání účetního stavu se skutečným. V případě rozdílu je sepsán protokol o výši rozdílu a příčinou jeho vzniku. Na zjištěné rozdíly se vypracuje návrh na vypořádání inventarizačních rozdílů.

5 Závěr

Bakalářská práce byla zpracována na téma „Pohledávky, závazky – vyhodnocení splatnosti a postup při opravných položkách.“ V teoretické části bylo nutné nejprve vysvětlit základní pojmy, které úzce souvisí s tématem, zákony, podle kterých je nutno postupovat, aby nedošlo k porušení účetních postupů a k nesprávnému stanovení základu daně.

Hned na začátku bych chtěla upozornit na fakt, že tato práce byla zpracována na základě legislativy platné v roce 2013, kdy byla tato práce zčásti zpracována. Od roku 2014 platí Nový občanský zákoník, který z větší části změnil legislativu, např. Obchodní zákoník přestal existovat úplně.

Pohledávky a závazky jsou obsáhlá témata, pro lepší pochopení souvislostí jsou v teoretické části uvedeny příklady účtování, které na sebe nenavazují a nijak spolu nesouvisí. Příklady jenom ukazují jednotlivé typy účtování.

Praktická část je zaměřena na rozbor pohledávek, závazků a tvorbu opravných položek ve společnosti XY s.r.o. Vzhledem k přísným interním pravidlům nebylo možno použít hlubší a podrobnější údaje než ty, které jsou veřejně dostupné.

Přesto je tato společnost zajímavá tím, že se jedná o společnost, která je součástí velkého mezinárodního koncernu a zpracovává účetní závěrky jak podle českých účetních standardů, tak i podle mezinárodních standardů IFRS.

Společnost má celkem dobře zmapovanou evidenci pohledávek a závazků, stejně tak jejich zdávání do systému včetně plateb. Zde se začínají promítat standardizované postupy, které jsou ukotveny ve vnitropodnikových směrnících, které byly odsouhlaseny centrálou – matkou. Rovněž výpočet opravných položek z pohledávek probíhá na základě nastaveného postupu z centrály, která určuje, jakým kurzem se budou přepočítávat závazky a pohledávky, rating zemí, procento opravné položky smí zadávat jen oprávněná osoba, schvalovací postupy atd.

Co se týče tvorby opravných položek, společnost XY s.r.o. tvoří nebo rozpouští opravné položky k pohledávkám každé čtvrtletí, kdy probíhá účetní závěrka podle závěrky IFRS, teprve ke dni roční účetní závěrky probíhá zaúčtování opravné položky podle českých účetních standardů a zároveň je vykazována opravná položka i podle IFRS.

Výpočet účetních OP probíhá na základě nastavení v účetním systému. Ohledně daňových OP je proces složitější, ale společnost si své pohledávky dostatečně kontroluje, a proto v okamžiku prodlevy splatnosti přechází k iniciativě a své pohledávky včas řeší. Nastavením nového mechanismu kontroly a ověřování odběratelů společnost docílila v posledním roce výrazného poklesu opravných položek k pohledávkám.

V roce 2013 společnost vykazovala velký nárůst jak pohledávek za ovládající osobou, tak závazků za ovládající osobou. Převážná část výnosů společnosti je soustředěna na společnosti ve skupině. Na základě tohoto zjištění bych navrhovala, na některé pohledávky a závazky udělat vzájemný zápočet, aby se nezvyšovala celková bilanční suma na straně aktiva a pasiv.

Co by se dalo společnosti XY vytknout, je ne zcela vyhovující evidence odepsaných pohledávek. Ty se evidují na podrozvahových účtech, ale jde jen o běžnou evidenci v účetním systému. Vyhovující by bylo vytvoření podrobnější excelovské tabulky, kde by mimo částky byla i procenta jednotlivých odpisů s daty, kdy a za jakých podmínek byla zahájena tvorba OP, jak účetní, tak daňové včetně jejího zrušení. Tento návrh byl konzultován s účetním oddělením a je jen na jejich rozhodnutí, zda se budou návrhem zabývat, nebo ne. V současné době je stávající evidence náročná na dohledání a dosti nepřehledná.

Ostatní návrhy ohledně změny metodických přeúčtování jsou v této společnosti celkem náročný proces s dlouhou komunikací přes centrálu, která všechny změny musí odsouhlasit.

Proto se změny zavádějí jen na základě změny účetních a daňových zákonů nebo v případě změny metodiky ze strany centrály – matky.

Na úplný závěr jen shrnutí kontroly účtování. Společnost XY s.r.o. má nastavený kontrolní mechanismus, tzv. „kontrolu čtyř očí“, kdy jednotlivá zaúčtování kontroluje ještě další zodpovědná osoba. Tento způsob kontroly je nastavený na všechny účetní činnosti ve společnosti. Jedná se sice o dobře myšlenou kontrolu, ale vzhledem ke snižování mzdových nákladů jde o dosti náročnou kontrolu na jednotlivé pracovníky.

6 Seznam použité literatury

BAŘINOVÁ, Dagmar; VOZŇÁKOVÁ, Iveta. *Pohledávky: právně, daňově, účetně*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 136 s. ISBN 978-80-247-1816-3.

BŘEZINOVÁ, Hana; ŠTOHL, Pavel. *Účetní závěrka: výklad a praktické příklady: pro studenty vysokých škol s ekonomickým zaměřením*. 2. aktualiz. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2010. 136 s. ISBN 978-808-7314-074.

DUŠEK, Jiří. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech snadno a rychle*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 160 s. ISBN 80-2471-435-3.

KOUT, Petr; LÍBAL, Tomáš. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 1.vyd. Praha: 1.Vox, 2013. 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7.

MUNZAR, Vladimír; ČUHLOVÁ, Jarmila. *Slovník základních pojmů z účetnictví*. 2. upravené vydání. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2006. 72 s. ISBN 80-7168-962-9.

PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ, Jana. *Účetní závěrka - Základ daně - Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2012*. 5.vyd. Praha: 1.Vox, 09/2012. 208 s. ISBN 978-80-87480-06-9.

PILÁTOVÁ, Jana; RICHTER, Jaroslav. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi*. 2.vyd. Olomouc: Nakladatelství Anag, 2011. 120 s. ISBN 978-80-7263-678-5.

RUBÁKOVÁ, Věra; ŠLÉZAROVÁ, Daniela. *Praktické účetnictví pro střední školy 2*. 1.vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2010. 120 s. ISBN 978-80-7402-057-52.

SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2013*. 20.vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 224 s. ISBN 978-80-247-4633-3.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Inventarizace: praktický průvodce*. 6. rozšířené vyd. Olomouc: Anag, 2011. 359 s. ISBN 978-807-2636-525.

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost: II díl*. 12.vyd. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2011. 214 s. ISBN 978-80-87237-36-6.

Zákony

Daňové zákony: Úplné znění platné v roce 2013. Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2013. 176 s. ISBN 978-80-89364-41-1.

Zákon o účetnictví 2014: redakční uzávěrka 11. 11. 2013. Ostrava: Sagit, 2013. 48 s. ÚZ: 990. ISBN 978-80-7488-016-2

Ostatní

České účetní standardy: podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní fondy: podle stavu k 4. 2. 2013. Ostrava: Sagit, 2013. s. 240. ÚZ. 945. ISBN 978-80-7208-970-3.

PROCHÁZKOVÁ, Dagmar; VLACH, Pavel. *Vzorový účtový rozvrh, rozvaha a výsledovka 2013. sv. ÚZ 934.* Ostrava: Sagit, 2013. 48 s. ISBN 978-80-7208-958-1.

Internetové zdroje

BRYCHTA, Ivan. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků.* [online]. cit. 13. 11.2009. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/docd7788v10419-danove-a-ucetni-souvislosti-pohledavek-a-zavazku/>

KADLEC, Michal. *Opravné položky k pohledávkám.* [online]. cit. 23. 9. 2013. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/opravne-polozky-k-pohledavkam/>

Komora auditorů České republiky. *Předpisy a metodika.* [online]. Dostupné z: <http://www.kacr.cz/metodicka-podpora>

Obchodní rejstřík. *Výroční zprávy Společnosti XY.* [online]. cit. 2009-2013. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>

PILAŘOVÁ, Ivana. *Pohledávky v účetnictví a daních.* [online]. cit. 1. 3. 2006. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d83v59-pohledavky-v-ucetnictvi-a-danich/>

Seznam tabulek, grafů a schémat

Tabulky

- Tabulka č. 1 - Pohledávky z obchodního vztahu
- Tabulka č. 2 – Účtování eskontu směnky
- Tabulka č. 3 – Účtování poskytnuté zálohy u PLÁTCE DPH
- Tabulka č. 4 – Příjmy příštích období
- Tabulka č. 5 – Dohadné položky aktivní
- Tabulka č. 6 – Tvorba opravné položky
- Tabulka č. 7 – Tvorba opravné položky
- Tabulka č. 8 – Účtování opravné položky po promlčení pohledávky
- Tabulka č. 9 – Odpis pohledávky
- Tabulka č. 10 – Postup u inventarizace OP k pohledávkám k 31. 12. 2012
- Tabulka č. 11 – Přehled pohledávek před splatnosti a po splatnosti za rok 2011
- Tabulka č. 12 – Přehled pohledávek v rozvaze v tis. Kč za období 2009–2013
- Tabulka č. 13 – Tvorba zákonné opravné položky
- Tabulka č. 14 – Přehled závazků v rozvaze v tis. Kč za období 2009–2013
- Tabulka č. 15 – Procentní podíl závazků po splatnosti na závazky

Grafy

- Graf č. 1 – Počet zaměstnanců za posledních 5 let
- Graf č. 2 – Pohledávky z obchodních vztahů v letech 2009–2013
- Graf č. 3 – Vývoj pohledávky dle splatnosti 2009–2013
- Graf č. 4 – Pohledávky z obchodních vztahů v letech 2009
- Graf č. 5 – Pohledávky z obchodních vztahů v letech 2010
- Graf č. 6 – Procentní vyjádření pohledávek po splatnosti
- Graf č. 7 – Opravné položky – korekce k pohledávkám
- Graf č. 8 – Procentní vyjádření opravných položek za období 2009–2013
- Graf č. 9 – Vývoj závazků za období 2009–2013
- Graf č. 10 – Průměrné procentní vyjádření dnů splatnosti závazků
- Graf č. 11 – Závazky po splatnosti

Schémata

Schéma č. 1 – Neuhrazené pohledávky – upomínání odběratelů

Schéma č. 2 – Postoupení pohledávky k vymáhání

Schéma č. 3 – Soudní řízení s dlužníkem

Schéma č. 4 – Konkurzní řízení

Seznam zkratk

ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZoR	Zákon o rezervách
ČNB	Česká národní banka
OP	Opravná položka
MD	Má dáti
D	Dal
tis.	Tisíc